

Průvodce studiem pro studující kombinovaného studia NMgr. Sociální pedagogiky

Studijní předmět: Teorie člověka I

Ročník: 1.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Cílem přednášky je uvést studující do různých způsobů tematizace problému člověka a ukázat jak mytické a archaické formy vykládající postavení člověka na zemi, mezi ostatními tvory a v kosmu ovlivňuje do dnešních dob pojetí a sebepojetí člověka. V úvodu přednášky jsou probírána některá mytologická, náboženská a filosofická pojetí člověka; pozornost je dále věnována založení filosofické antropologie a tematizaci antropologických otázek v pedagogických teoriích. Zvláštní pozornost je věnována tematizaci přirozeného světa, teorii hry a hermeneutické problematice.

Základní studijní témata:

Studijní literatura:

BUBER, M. Problém člověka. Praha: Kalich 1997. (159 s.) ISBN 80-7017-109-X

CORETH, E. Co je člověk? Základy filozofické antropologie. Praha: Zvon - české katolické nakladatelství, 1994 (215 s.) ISBN 80-7113-089-2

Člověk v moderních vědách. Praha: FÚ ČSAV, 1992. ISBN 80-7007-028-5

JANKE, W. Filosofie existence. Praha: Mladá fronta, 1995. ISBN 80-204-0510-0

LETZ, J. Filozofická antropológia : Príspevik ku kreačno-evolučnému porozumeniu človeka. Bratislava: Edícia Filozofickej sekcie ÚSKI a SKA, 1994. ISBN 80-88743-07-9

MICHÁLEK, J. Topologie výchovy. Praha: Oikoymenth, 1996. ISBN 80-86005-01-1

MARGOLIS, Joseph *The Arts and the Definition of the Human. Toward a Philosophical Anthropology*. Stanford University Press Cloth ISBN: 9780804759533 Paper ISBN: 9780804759540 Digital ISBN: 9780804769860

PELCOVÁ, N. Vzorce lidství : Filosofie o člověku a výchově. Praha : ISV, 2001 (165 s.) ISBN 80-85866-64-1

PEŠKOVÁ, J.; SCHÜCKOVÁ, L.: Já člověk... Jak dělat vědu o člověku dnes a zítra. Praha : SPN, 1992. (270 s.) ISBN 80-04-21766-4

SEILEROVÁ, B. Človek ve filozofickej antropológii. Bratislava : Iris, 1995 (149 s.) ISBN 80-88778-10-7

SINGULE, F. Pedagogické směry XX. století v kapitalistických zemích. Praha : SPN, 1966.

SINGULE, F. Současné pedagogické směry a jejich psychologické souvislosti. Praha : SPN, 1992.

STARK, S. Problematika člověka v současné filosofii. Plzeň : ZČU v Plzni, 2000. ISBN 80-7082-686-X

Na webových stránkách katedry studující má k dispozici seznam cca 200 titulů na výběr.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Vzhledem k neobyčejné rozsáhlosti tématu zkouška proběhne na základě prostudované a u zkoušky předložené literatury nebo formou rozpravy nad ročníkovou prací. Téma práce lze konzultovat s vyučujícím.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Teorie člověka II

Ročník: 1.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Vzhledem k orientaci přednášejícího je předmět orientován na fenomenologické pojetí člověka. Pozornost je věnována pozitivistickému způsobu myšlení v konfrontaci s hermeneutikou a konstruktivismem. Vzhledem k tomu, že každá pedagogická teorie obsahuje zjevnou či skrytou tematizaci lidské osobnosti, je kurs určen pro zájemce, kteří jsou orientováni k obecně vědním teoretickým a filosofickým základům oboru. Zvláštní pozornost je věnována tematizaci přirozeného světa, teorii hry a hermeneutické problematice. Zvláštní pozornost je věnována tematizaci teorií člověka v pedagogice (teorie moci, manipulace, násilí, autority, biomoci).

Základní studijní témata:

Studijní literatura:

Doporučené přehledové publikace:

BUBER, M. Problém člověka. Praha: Kalich 1997. (159 s.) ISBN 80-7017-109-X

CORETH, E. Co je člověk? Základy filozofické antropologie. Praha: Zvon - české katolické nakladatelství, 1994 (215 s.) ISBN 80-7113-089-2

Člověk v moderních vědách. Praha: FÚ ČSAV, 1992. ISBN 80-7007-028-5

JANKE, W. Filosofie existence. Praha: Mladá fronta, 1995. ISBN 80-204-0510-0

LETZ, J. Filozofická antropológia : Príspevok ku kreačno-evolučnému porozumeniu človeka. Bratislava: Edícia Filozofickej sekcie ÚSKI a SKA, 1994. ISBN 80-88743-07-9

MICHÁLEK, J. Topologie výchovy. Praha: Oikoymenh, 1996. ISBN 80-86005-01-1

LIISBERG, Sune, Esther Oluffa PEDERSEN and Anne Line DALSGÅRD (Edit.) *Anthropology & Philosophy Dialogues on Trust and Hope*. N.Y, Oxford ISBN 978-1-78238-556-1 \$95.00/£60.00 Hb Published (January 2015) eISBN 978-1-78238-557-8 eBook

NEIL, A.S. *Summerhil. A radical Aproach to Child Rearing*. (With a Forewird E. Fromm) N.X.: Hart Publishing Company, 1960.

PELCOVÁ, N. Vzorce lidství: Filosofie o člověku a výchově. Praha: ISV, 2001 (165 s.) ISBN 80-85866-64-1

PEŠKOVÁ, J.; SCHÜCKOVÁ, L.: Já člověk... Jak dělat vědu o člověku dnes a zítra. Praha: SPN, 1992. (270 s.) ISBN 80-04-21766-4

SEILEROVÁ, B. Človek ve filozofickej antropológii. Bratislava: Iris, 1995 (149 s.). ISBN 80-88778-10-7

SINGULE, F. Pedagogické směry XX. století v kapitalistických zemích. Praha: SPN, 1966.

SINGULE, F. Současné pedagogické směry a jejich psychologické souvislosti. Praha: SPN, 1992.

STARK, S. Problematika člověka v současné filosofii. Plzeň: ZČU v Plzni, 2000. ISBN 80-7082-686-X

Na webových stránkách katedry studující má k dispozici seznam cca 200 titulů na výběr.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Vzhledem k neobyčejné rozsáhlosti tématu zkouška proběhne na základě prostudované a u zkoušky předložené literatury nebo formou rozpravy nad ročníkovou prací. Téma práce lze konzultovat s vyučujícím.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Řízení sociálně pedagogických institucí

Ročník: 1.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Osnova předmětu:

- Specifika sociálně pedagogických institucí a jejich řízení.
- Funkce a aktivity sociálního pedagoga v sociálně pedagogických institucích.
- Strategie rozvoje lidských zdrojů. Dimenze, styly a metody vedení lidí.
- Personální práce a její úloha v organizaci.
- Hodnocení pracovníků a firemní vzdělávání.
- Teorie motivace pracovního jednání. Pracovní spokojenost a motivace výkonu.
- Osobnost manažera. Rozhodovací proces a realizace rozhodnutí manažera.
- Interkulturní management a komunikace.
- Konfliktmanagement.
- Timemanagement.
- Vedení projektů.

Studijní literatura:

ARMSTRONG, M. *Řízení lidských zdrojů*. Praha: Grada, 2007.

ARMSTRONG, M. TAYLOR, S. *Armstrong's Handbook of Human Resource Management Practice: Building Sustainable Organizational Performance Improvement*. London: Kogan Page, 2014. ISBN-13: 978-0749469641

EVERARD, K.B., MORRIS, G. WILSON, I. *Effective school management*, London: Paul Chapman Publishing, 2004. ISBN-13: 978-1412900492

BACÍK, F. *Škola a její management pod lupou*. Praha: Univerzita Karlova v Praze – Pedagogická fakulta, 2006.

BARTOŇKOVÁ, H. *Firemní vzdělávání*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010.

BEDRNOVÁ, E., NOVÝ, I. a kol. *Psychologie a sociologie řízení*. Praha: Management Press, 2007.

KOUBEK, J. *Řízení lidských zdrojů: Základy moderní personalistiky*. Praha: Management Press, 2012.

KUBEŠ, M., SPILLEROVÁ, D., KURNICKÝ, R. *Manažerské kompetence: způsobilosti výjimečných manažerů*. 1. vyd.. Praha: Grada, 2004.

ŠIGUT, Z. *Firemní kultura a lidské zdroje*. Praha: ASPI, 2004.

TURECKIOVÁ, M. *Klíč k účinnému vedení lidí: odemkněte potenciál svých spolupracovníků*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007.

PRŮCHA, J. *Interkulturní komunikace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2010.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Studenti individuálně zpracují projekt „Analýza pracovní pozice v sociálně-pedagogické instituci“.

K předmětu je zpracována studijní opora.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Komunitní vzdělávání a plánování

Ročník: 2.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Osnova předmětu:

Úvod do problematiky komunitního vzdělávání

Rodina a komunita ve vzdělávacím kontextu

Celoživotní vzdělávání v komunitě

Komunitní školy v ČR

Komunitní školy v Evropě a ve světě

Praktikum - tvorba komunitního projektu

Komunitní plánování a spolupráce s místními subjekty

Komunitní rozvoj (výchova a vzdělávání v kontextu regionálního rozvoje)

Exkurze (komunitní škola/komunitní centrum)

Diskuse s hostem (odborník/praktik z oblasti komunitního vzdělávání)

Prezentace a obhajoba komunitních projektů studentů

Studijní literatura:

Literatura povinná:

DYSON, A. KERR, K. RAFFO.C.WIGELSWORTH,M.Developing Children Zones for England. Centre for Equity in education, The University of Manchester. Save the Childre. 2012.

DYSON, A. KERR, K. Taking action locally: School developing innovative area initiatives. Centre for Equity in education, The University of Manchester. [online]. 2011 [cit. 2013-08-05]. Dostupné z WWW:

<http://www.education.manchester.ac.uk/research/centres/cee/publications/ESRC-practitioner-report-final.pdf>

GOJOVÁ, A. *Teorie a modely komunitní práce*. 1. Vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, Zdravotně sociální fakulta, 2006.

HARTL, P. *Komunita občanská a komunita terapeutická* 1. Vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 1997.

MURPHY, K. NOVÁK, T. *Příručka profesního rozvoje koordinátora komunitního vzdělávání*. 1. Vyd.. Praha: Nová škola, 2005.

SOBOTKA, J. *Práce s komunitou*. Praha: Pražská vysoká škola psychosociálních studií, 2010.

ZATOUKAL, L. *Plánování rozvoje sociálních služeb metodou komunitního plánování*. 1. Vyd.. -- Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2008.

Literatura doporučená:

KRBCOVÁ MAŠÍNOVÁ, L. POLESNÝ, M. *Deset kroků procesem komunitního plánování: metodiky pro plánování sociálních služeb*. Ústí nad Labem: Centrum komunitní práce Ústí nad Labem, 2008.

RABUŠICOVÁ, M. *Škola a (versus) rodina*. 1. Vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004.

SKOVAJSA, M. a kol. *Občanský sektor: organizovaná občanská společnost v České republice*. 1. Vyd..Praha: Portál, 2010.

TANNENBERGEROVÁ, M. KRAHULOVÁ, K. a kol. *Jak se stát fěrovou školou II. : inkluzivní vzdělávání v praxi*. Brno: Liga lidských práv, c2010.

VAŠKOVÁ, V. ŽEŽULA, O. *Komunitní plánování - věc veřejná: jak zjistit, co lidé opravu chtějí? : jak zlepšit život v obci?* 1. Vyd. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí v nakl. Jan, 2002.

VIK, V. *Jak zavést komunitní vzdělávání do školy*. 1. Vyd.. Praha: Nová škola, 2007.

VIK, V. *Plán rozvoje komunitního vzdělávání*. Praha: Nová škola, 2004. 40 s.

Aktuální brožury, manuály, studie a webové portály – budou doporučeny ve výuce.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Povinnosti studenta kombinovaného studia v rámci mimokontaktní výuky: řízené samostatné studium odborné literatury, individuální konzultace.

Způsob kontroly v kombinovaném studiu: Student zpracuje komunitní projekt sociálně pedagogické instituce.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Sociálně pedagogické teorie I

Ročník: 1.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Cílem studijního předmětu je seznámit studenty s pojmy, principy a teoriemi, které jsou odborným východiskem sociálně pedagogické pomoci v práci s klienty.

Základní studijní témata:

- sociální pedagogika a sociálně pedagogická práce
- paradigmata sociálně pedagogické pomoci
- metodologická specifika pomáhajících teorií
- účinné faktory sociálně pedagogické práce
- profesionální vztah a hranice autonomie
- etika v pomáhajících profesích
- direktivní a non-direktivní přístupy
- na klienta zaměřené přístupy (filozofická, teoretická východiska, pojetí pomoci a metody)

Povinná studijní literatura:

GULOVÁ, L. *Sociální pedagogika a multikulturní výchova v otázkách*. Brno : Masarykova Univerzita, 2008, ISBN 978-80-210-4724-2

JEDLIČKA, R.; KLÍMA, P.; KOŤA, J.; NĚMEC, J.; PILAŘ, J. *Děti a mládež v obtížných životních situacích. Nové pohledy na problematiku životních krizí, deviací a úlohu pomáhajících profesí*. Praha : Themis, 2004.

KRAUS, B., POLÁČKOVÁ, V. et.al. *Člověk – prostředí – výchova. K otázkám sociální pedagogiky*. Brno : Paido, 2001.

SYCHROVÁ, A. (ed) *Ústavní péče v resocializačním kontextu*. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2014, ISBN 978-80-7395-756-8, ISBN CD ROOM 978-80-7395-757-5, s. 58-91.

QUISOVÁ, S. *Sociální komunikace v pomáhajících profesích*. 1.vyd. Opava: Slezská univerzita v Opavě, Fakulta veřejných politik v Opavě, Ústav pedagogických a psychologických věd, 2009. ISBN 978-80-7248-551-2.

HATTON, K. *Social Pedagogy in the UK, Theory and Practice*. Dorset: Russell House Publishing, 2013.

KOMBECK, J., ROSENDAL J. N. *The Diversity of Social Pedagogy in Europe. Studies in comparative social pedagogies and international social work and social policy*. BoD – Books on Demand, 2009.

LEDWHIT, M. *Community development: a critical approach*. Bristol: Policy Press, 2005, ISBN 1-86134-695-6.

Doporučená studijní literatura:

DRAPELA, V. J. *Přehled teorií osobnosti*. Praha : Portál, 1997.

DUNOVSKÝ, J. *Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě*. Praha : Grada, 1995.

GOJOVÁ, A. *Teorie a modely komunitní práce*. 1. Vyd. Ostrava : Ostravská univerzita, Zdravotně sociální fakulta, 2006.

HARTL, P. *Komunita občanská a komunita terapeutická*. Praha: SLON 1997.

JANKOVSKÝ, Jiří. *Etika pro pomáhající profese*. 1. vydání. Nakladatelství TRITON, 2003. 215 s. ISBN 80-7254-329-6

KRATOCHVÍL, S. *Základy psychoterapie*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-122-0.

KOPŘIVA, K. *Lidský vztah jako součást profese. Psychoterapeutické kapitoly pro sociální, pedagogické a zdravotnické profese*. Praha: Portál, 2000
KRAUS, B. *Sociální aspekty výchovy*. Hradec Králové : Gaudeamus, 1998.
LUDEWIG, Kurt. *Základy systemické terapie*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011. 111 s. Psyché. ISBN 978-80-247-3521-4.
MATOUŠEK, O. *Základy sociální práce*. Praha: Portál, 2001.
POTMĚŠILOVÁ, P. *Sociální pedagogika v teorii a v praxi*. Olomouc : Univerzita v Olomouci, 2013, **ISBN:** 978-80-244-3831-3
PROCHASKA, J.O., NORCROSS, J.C. *Psychoterapeutické systémy*. Praha: Grada, 1999. ISBN 80-7169-766-4.
SATIR, V. *Společná terapie rodiny*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-303-1.
SCHMIDBAUER, W. *Psychická úskalí pomáhajících profesí*. Praha : Portál, 2000.
ÚLEHLA, Ivan. *Umění pomáhat*. Vyd. 3., V Sociologickém nakl. 2. Praha: Sociologické nakladatelství, 2005. 128 s. Studijní texty; sv. 20. ISBN 80-86429-36-9.
Interaktivní tabule, počítač, nosiče informací (CD a flash disky)

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Povinnosti studenta: řízené samostatné studium odborné literatury, individuální konzultace. Studenti vypracují tři anotace z doporučené literatury, splní zápočtový test.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Sociálně pedagogické teorie II

Ročník: 1.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Cílem studijního předmětu je seznámit studenty s pojmy, principy a teoriemi, které jsou odborným východiskem sociálně pedagogické pomoci.

Základní studijní témata:

- behaviorální přístupy (filozofická, teoretická východiska, pojetí pomoci a metody)
- konstruktivistické a systemické přístupy (filozofická, teoretická východiska, pojetí pomoci a metody)
- narrativní přístupy (filozofická, teoretická východiska, pojetí pomoci a metody)
- antiopresivní přístupy (filozofická, teoretická východiska, pojetí pomoci a metody)
- pedagogika osvobození (filozofická, teoretická východiska, pojetí pomoci a metody)

Povinná studijní literatura:

GULOVÁ, L. *Sociální pedagogika a multikulturní výchova v otázkách*. Brno : Masarykova Univerzita, 2008, ISBN 978-80-210-4724-2

JEDLIČKA, R.; KLÍMA, P.; KOŤA, J.; NĚMEC, J.; PILAŘ, J. *Děti a mládež v obtížných životních situacích. Nové pohledy na problematiku životních krizí, deviací a úlohu pomáhajících profesí*. Praha : Themis, 2004.

KRAUS, B., POLÁČKOVÁ, V. et.al. *Člověk – prostředí – výchova. K otázkám sociální pedagogiky*. Brno : Paido, 2001.

SYCHROVÁ, A. (ed) *Ústavní péče v resocializačním kontextu*. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2014, ISBN 978-80-7395-756-8, ISBN CD ROOM 978-80-7395-757-5, s. 58-91.

QUISOVÁ, S. *Sociální komunikace v pomáhajících profesích*. 1.vyd. Opava: Slezská univerzita v Opavě, Fakulta veřejných politik v Opavě, Ústav pedagogických a psychologických věd, 2009. ISBN 978-80-7248-551-2.

BATESON, G. (1979). *Mind and Nature: A Necessary Unity (Advances in Systems Theory, Complexity, and the Human Sciences)*. Hampton Press. ISBN 1-57273-434-5.

ERIKSSON, L., WINMAN, T. (2010). *Learning to Fly: Social Pedagogy in a Contemporary Society*. Gothenburg: Bokforlaget Daidalos. - See more at:

<http://www.thempra.org.uk/literature.htm#sthash.xaCDy0XT.dpuf>

FREIRE, P. *Pedagogy of the Oppressed*. New York, Continuum, 1970.

Doporučená studijní literatura:

DRAPELA, V. J. *Přehled teorií osobnosti*. Praha : Portál, 1997.

DUNOVSKÝ, J. *Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě*. Praha : Grada, 1995.

GOJOVÁ, A. *Teorie a modely komunitní práce*. 1. Vyd. Ostrava : Ostravská univerzita, Zdravotně sociální fakulta, 2006.

HARTL, P. *Komunita občanská a komunita terapeutická*. Praha: SLON 1997.

KRATOCHVÍL, S. *Základy psychoterapie*. Praha: Portál, 2006. ISBN 80-7367-122-0.

KOPŘIVA, K. *Lidský vztah jako součást profese. Psychoterapeutické kapitoly pro sociální, pedagogické a zdravotnické profese*. Praha: Portál, 2000

KRAUS, B. *Sociální aspekty výchovy*. Hradec Králové : Gaudeamus, 1998.

JANKOVSKÝ, Jiří. *Etika pro pomáhající profese*. 1. vydání. Nakladatelství TRITON, 2003. 215 s. ISBN 80-7254-329-6

LUDEWIG, Kurt. *Základy systemické terapie*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2011. 111 s. Psyché. ISBN 978-80-247-3521-4.

MATOUŠEK, O. *Základy sociální práce*. Praha: Portál, 2001.

POTMĚŠILOVÁ, P. *Sociální pedagogika v teorii a v praxi*. Olomouc : Univerzita v Olomouci, 2013, ISBN: 978-80-244-3831-3

PROCHASKA, J.O., NORCROSS, J.C. *Psychoterapeutické systémy*. Praha: Grada, 1999. ISBN 80-7169-766-4.

SATIR, V. *Společná terapie rodiny*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-303-1.

SCHMIDBAUER, W. *Psychická úskalí pomáhajících profesí*. Praha : Portál, 2000.

ÚLEHLA, Ivan. *Umění pomáhat*. Vyd. 3., V Sociologickém nakl. 2. Praha: Sociologické nakladatelství, 2005. 128 s. Studijní texty; sv.20. ISBN 80-86429-36-9

Interaktivní tabule, počítač, nosiče informací (CD a flash disky)

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Studenti vypracují odborný esej v rozsahu 2000 znaků, splní zápočtový test.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsáných konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Základy sociálního práva

Ročník: 1.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 2x3 hod.

Stručná anotace předmětu:

Cíl předmětu: Předmět si klade za cíl seznámit posluchače s těmi právními odvětvími, jejichž cílem je uplatnění a provedení základních sociálních práv občana. Student získá přehled o právní úpravě systémů sociální ochrany a jednotlivých nárocích, které z nich vyplývají při vzniku sociálních událostí.

Základní studijní témata:

Osnova předmětu, obecná část:

Základní terminologie, kontextová témata

Systémy sociální ochrany a jejich právní úprava

Prameny sociálního práva

Organizace a řízení v oblasti sociální ochrany

Zvláštní část:

Právní ochrana pracovních podmínek (bezpečnost práce, ochrana zdraví při práci, pracovní doba, dovolená, ochrana při propuštění)

Ochrana mateřství, rodičovství, dítěte

Právní úprava zdravotní péče a zdravotního pojištění, nemocenské pojištění

Právní úprava nemocenského pojištění

Právní úprava důchodového pojištění

Právo na vzdělání, dostupnost vzdělání

Právní úprava sociálních služeb a dávek v hmotné nouzi

Povinná studijní literatura:

GALVAS, M.; GREGOROVÁ, Z. *Sociální zabezpečení*. Brno: MU, 2006

HOLUB, M.; NOVÁ, H.; HYKLOVÁ, J. *Zákon o rodině, Komentář*. Praha: Linde, 2007, 8. vydání).

KOLDINSKÁ, K. *Sociální právo*. Praha: C. H. Beck 2013

TOMEŠ, I. *Sociální právo ČR*. Praha: Linde 2014

TOMEŠ, I. A kol. *Sociální správa*. Praha: Portál, 2009

VESELÝ, J. *Právo sociálního zabezpečení*. Praha: Linde, 2013

Doporučená studijní literatura:

NOVÝ, K. *Sociální právo v kostce*. Praha: Linde, 1994.

TOMEŠ, I. *Právo sociálního zabezpečení*. Praha: Vyšehrad, 2007.

Příslušné zákony v odborném zaměření (Zákoník práce, Zákon o zdravotním pojištění, Zákon o důchodovém pojištění, Zákon o státní sociální podpoře, Zákon o sociálních službách, Zákon o hmotné nouzi).

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Písemný rozbor právního problému souvisejícího se sociálně pedagogickou problematikou.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Pedagogicko-psychologické poradenství I

Ročník: 1.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Cílem předmětu je seznámit studenty s odbornými poznatky z oblasti výchovného poradenství, které mají přímou souvislost s pedagogickou praxí. Studenti získají vhled do nejčastějších specifických problémů dětí a mladistvých, se kterými se mohou setkat na základních a středních školách, případně ve všech institucích MŠMT, které se zabývají poradenskými a výchovnými aktivitami.

Základní studijní témata:

Osnova předmětu:

1. Specifické poruchy učení.
2. Syndrom ADD a ADHD.
3. Emoční a psychosomatické poruchy u dětí a dospívajících.
4. Mentální retardace.
5. Aspergerův syndrom.
6. Specifické poruchy chování.
7. Závislostní chování.
8. Sociálně patologické jevy u dětí a mládeže
9. Děti týrané a zneužívané.
10. Děti mimořádně nadané.

Povinná studijní literatura:

- ATTWOOD, T. *Aspergerův syndrom*. Praha: Portál, 2005.
- DUNOVSKÝ, J., DYTRYCH, Z., MATĚJČEK, Z. *Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě*. Praha: Grada, 1995.
- FONTANA, D. *Psychologie pro školní praxi*. Praha: Portál, 2003.
- GOETZ, M., UHLÍKOVÁ, P. *ADHD. Porucha pozornosti s hyperaktivitou*. Praha: Galén, 2013.
- KOLÁŘ, M. *Bolest šikanování*. Praha: Portál, 2001.
- KOLÁŘ, M. *Nová cesta k léčbě šikany*. Praha: Portál, 2011.
- LANGMEIER, J., BALCAR, K., ŠPITZ, J. *Dětská psychoterapie*. Praha: Portál, 2010.
- LAWRENCE, E. S. *Emoční inteligence dítěte a její rozvoj*. Praha: Portál, 2007.
- MATOUŠEK, O., KROFTOVÁ, A. *Mládež a delikvence*. Praha: Portál, 1998.
- MUDRÁK, J. *Nadané děti a jejich rozvoj*. Praha: Grada, 2015.
- NEŠPOR, K. *Návykové chování a závislost*. Praha: Portál, 2011.
- POKORNÁ, V. *Teorie a náprava vývojových poruch učení a chování*. Praha: Portál, 2001.
- POKORNÁ, V. *Vývojové poruchy učení v dětství a v dospělosti*. Praha: Portál, 2010.
- PORTEŠOVÁ, Š. *Rozumově nadané děti s dyslexií*. Praha: Portál, 2011.
- ŘÍČAN, P. *Dětská klinická psychologie*. Praha: Grada, 1995.
- THOROVÁ, K. *Poruchy autistického spektra*. Praha: Portál, 2006.
- TRAIN, A. *Nejčastější poruchy chování u dětí*. Praha: Portál, 2001.
- TRESS, W., KRUSSE, J., OTT, J. *Základní psychosomatická péče*. Praha: Portál, 2007.
- VÁGNEROVÁ, M. *Kognitivní a sociální psychologie žáka základní školy*. Praha: Karolinum, 2002.
- VÁGNEROVÁ, M. *Psychologie problémového dítěte školního věku*. Praha: Karolinum, 2001.
- VÁGNEROVÁ, M. *Školní poradenská psychologie pro pedagogy*. Praha: Karolinum, 2005.
- Wright, R. *Introduction to school counseling*. Sage, 2011.
- Moodley, Gielen, & Wu. *Handbook of Counseling and Psychotherapy in an International Context*. New York: Routledge, 2013.
- ZELINKOVÁ, O. *Poruchy učení*. Praha: Portál, 2009.

Doporučená literatura:

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Seminární práce na vybrané téma z okruhů osnovy předmětu v rozsahu 7 normostran.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Pedagogicko-psychologické poradenství II

Ročník: 1.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Obsah předmětu navazuje na předmět Pedagogicko-psychologické poradenství I. Umožní posluchačům získat přehled o mezích a možnostech diagnostických metod a technik užívaných v poradenských službách a při práci poradenského pracovníka.

Předmět má studentům pedagogiky, kteří budou ve své profesi přicházet do kontaktu s výsledky pedagogicko-psychologické diagnostiky, usnadnit orientaci v diagnostických metodách a porozumění psychologickým nálezům. S některými z metod nepodléhajících povinnosti užívání výhradně psychologem se studenti seznámí i prakticky a naučí se je užívat.

Základní studijní témata:

Osnova předmětu:

1. Pedagogická a psychologická diagnostika – přehled nejčastěji diagnostikovaných oblastí a přehled typů užívaných diagnostických metod.
2. Etické zásady užívání diagnostických metod, hranice diagnostických možností metod užívaných pedagogem.

Cílem dalších okruhů předmětu je poskytnout studentům přehled metod užívaných pro jednotlivé diagnostikované oblasti:

3. Specifické vývojové poruchy učení.
4. Specifické vývojové poruchy chování.
5. Poruchy autistického spektra.
6. Emoční poruchy, úzkostnost, depresivita.
7. Osobnostní dotazníky, projektivní techniky.
8. Diagnostika intelektu, pozornosti, paměti, tvořivosti.
9. Diagnostika školní zralosti, profesní orientace.
10. Rodinná diagnostika.
11. Sociometrie.

Povinná studijní literatura:

HRABAL, V. HRABAL, V.(ml). *Diagnostika. Pedagogickopsychologická diagnostika žáka s úvodem do diagnostické aplikace statistiky*. Praha: Karolinum, 2002.

CHRÁSKA, M. *Didaktické testy*. Brno: Paido, 2000.

MONATOVÁ, L. *Speciálně pedagogická diagnostika z hlediska vývoje dětí*. Brno: Paido, 2000.

PELIKÁN, J. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha: Karolinum, 1998.

PŘINOSILOVÁ, D. *Diagnostika ve speciální pedagogice*. Brno: Paido, 2007.

ŘÍČAN, P.; KREJČÍROVÁ, D. a kol. *Dětská klinická psychologie*. Praha: Grada, 2006.

SVOBODA, M.; KREJČÍŘOVÁ, D.; VÁGNEROVÁ, M. *Psychodiagnostika dětí a dospívajících*. Praha: Portál, 2009.

SVOBODA, M.; HUMPOLÍČEK, P.; ŠNOREK, V. *Psychodiagnostika dospělých*. Praha: Portál, 2013.

ŠNÝDROVÁ, I. *Psychodiagnostika*. Praha: Grada, 2008.

ŠVANCARA, J. a kol. *Diagnostika psychického vývoje*. Praha: Avicenum, 1980.

VÁGNEROVÁ, M., KLÉGROVÁ, J. *Poradenská psychologická diagnostika dětí a dospívajících*. Praha: Karolinum, 2008.

Wright, R. *Introduction to school counseling*. Sage, 2011.

Moodley, Gielen, & Wu. *Handbook of Counseling and Psychotherapy in an International Context*. New York: Routledge, 2013.

Doporučená literatura:

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Ústní zkouška: přehled o nejčastěji užívaných diagnostických metodách + dovednost použití dvou vybraných diagnostických nástrojů.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Školní didaktika

Ročník: 1.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Studijní předmět má cíl uvést studenty do problematiky didaktického myšlení a didaktických dovedností orientovaných ke školnímu prostředí. Je zaměřen na to, aby studenti pochopili vyučovací činnost jako vytváření příležitostí pro učení a na základě tohoto porozumění formovali své kompetence vztahující se vzdělávání a výuce. Těžištěm tohoto předmětu je tedy porozumění základním aspektům výuky v podstatných souvislostech cílů – vzdělávacích obsahů – zprostředkování učiva a sociálních vztahů. Předmět vytváří podmínky pro zformování komplexu základních dovedností vytvářet výukové plány, výuku realizovat a hodnotit. Pozornost je věnována i formování reflektivních schopností vztahujících se k těmto činnostem.

Základní studijní témata:

1. Základní východiska didaktického myšlení a jednání ve výuce. Transmise, transakce a transformace jako základní přístupy ke kurikulu a vzdělávacím procesům ve výuce.
2. Vyučovací modely: 1) modely vyučování zvýrazňující sociální dimenzi (kooperativní učení, skupinová investigace), 2) modely vyučování zvýrazňující informační dimenzi (induktivní myšlení, učení pojmům, nápomoc paměti, vědecké zkoumání, synektika), 3) modely zvýrazňující osobnostní dimenzi (individuální perspektiva, osobní uvědomění a odpovědnost za vlastní životní dráhu, 4) modely zvýrazňující modifikaci v chování v odezvě na informaci o úspěchu v úkolu..
3. Kurikulum a jeho proměny v současnosti. Výukové programy ve školním prostředí.

4. Klíčové didaktické kompetence vyučujících. Dovednosti vyučujícího, příp. lektora (práce s cílem, vzdělávacím obsahem, organizačně-metodické činnosti, hodnocení výuky), dovednosti pro spolupráci ve školní komunitě (rodiče, kolegové, vedení školy, specialisté aj.)
5. Rozvoj tvořivých schopností pedagoga i žáků a studentů jako specifické didaktické téma současnosti..
6. Akční výzkum jako nástroj vědění a jednání vyučujícího.

Povinná studijní literatura:

VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H. a kol. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada Publishing, 2011.
 KYRIACOU, Ch. *Klíčové dovednosti učitele*. Praha: Portál, 1996.
Národní program rozvoje vzdělávání v ČR. Praha: UIV, 2001 (tzv. Bílá kniha).
 PETTY, G. *Evidence-Based Teaching. A Practical Approach*. 3rd ed., Oxford University Press, 2014.
 SKALKOVÁ, J. *Obecná didaktika*. Praha: Grada, 2007.

Doporučená studijní literatura:

BELZ, H.-SIEGRIST, M.: *Klíčové kompetence a jejich rozvíjení*. Praha: Portál, 2001.
 BERTRAND, Y. *Soudobé teorie vzdělávání*. Praha: Portál, 1998.
 CANGELOSI, J.S.: *Strategie řízení třídy*. Praha: Portál, 1998.
 FENSTERMACHER, G.T., SOLTIS J.F.: *Vyučovací styly učitelů*. Praha: Portál, 2008..
 GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., NOVOTNÝ, P.: *Podporujeme aktivní myšlení a samostatné učení žáků*. Olomouc: Hanex, 2000.
 GFEN. *Všichni na jedničku! Alternativní didaktické postupy*. Praha: Karolinum, 1991.
 JANÍKOVÁ, M. *Základy školní pedagogiky*. Brno: Paido 2009.
 JOYCE, B. – WEIL, M. *Models of Teaching*. Boston: Allyn and Bacon, 1996.
 KALHOUS, Z., OBST, O. et al. *Školní didaktika*. Praha: Portál, 2002.
 KALHOUS, Z., OBST, O. : *Didaktika sekundární školy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003.
 KASÍKOVÁ, H.: *Kooperativní učení a vyučování. Teoretické a praktické problémy*. Praha: Karolinum 2001, 2009.
 KASÍKOVÁ, H., STRAKOVÁ, J. *Diverzita a diferenciacie v základním vzdělávacím programu*. Praha: Karolinum, 2011.
 KOTRBA, T., LACINA, L.: *Praktické využití aktivizačních metod ve výuce*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu, 2007.
 MAŇÁK, J. *Nárys didaktiky*. Brno: MU, 2003..
 MAREŠ, J.; KŘIVOHLAVÝ, J. *Sociální a pedagogická komunikace ve škole*. Praha: SPN, 1989, 2. vyd.
Komunikace ve škole. Praha, 1995.
 MAREŠ, J.; SLAVÍK, J.; SVATOŠ, T.; ŠVEC, V. *Učitelovo pojetí výuky*. Brno: Masarykova univerzita, 1996.
 MAŇÁK, J. *Nárys didaktiky*. Brno: MU, 2003..
 MUŽÍK, J. *Andragogická didaktika*. Praha: CODEX Bohemia, 1998.
 PASCH, M. a kol. *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Praha: Portál, 1998.
 PETTY, G. *Moderní vyučování*. Praha: Portál, 1996.
 Rámcové vzdělávací programy pro základní školu a gymnázium. Praha: MŠMT, 2004, 2005.
 ŠKODA, J., DOULÍK, P. *Psychodidaktika*. Praha: Grada, 2011.
 TOMKOVÁ, A., KAŠOVÁ, J., DVOŘÁKOVÁ, M. *Učíme v projektech*. Praha: Portál 2009.
 TONUCCI : *Vyučovat nebo naučit?* Praha: PedF UK, 1991.
 VALENTA, J. a kol.: *Pohledy – projektová metoda ve škole a za školou*. Praha, ARTAMA, 1993.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Aktivní účast ve výuce, plnění zadaných úkolů.
 K předmětu je zpracována studijní opora.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsání konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Sociální deviace a prevence

Ročník: 1.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Cíl předmětu:

Cílem studijního předmětu je přiblížit studentům poznatky o problematice sociálně patologických jevů v soudobé společnosti, analyzovat formy rizikového chování a delikvence, diagnostikovat jejich příčiny, osvojit si základní preventivní přístupy a strategie a orientovat se v systému preventivních institucí a příslušné legislativy.

Základní studijní témata:

Osnova předmětu:

- Pedagogické, sociologické a psychologické pojetí sociální deviace
- Specifika sociálních deviací u jednotlivých věkových skupin
- Příčiny sociálních deviací
- Principy a systémy prevence sociálních deviací
- Primární, sekundární a terciární preventivní přístupy k sociálním deviacím
- Legislativní rámec preventivní činnosti
- Institucionální síť poskytovatelů služeb sociální prevence
- Role školy v oblasti primární prevence

Povinná studijní literatura:

BECKER, H. *The Outsiders*. NY: The Free Press, 1963.

COHEN, A. *Deviance and control*. Englewood Cliffs: Prentice-Hall, 1966.

CURRA, J. *The relativity of deviance* Thousand Oaks, CA : Pine Forge Press, an Imprint of Sage Publications, 2011 (eBook).

DIJKER, A. J., KOOMEN, W. *Stigmatization, tolerance and repair: an integrative psychological analysis of responses to deviance*. Cambridge: Cambridge University Press, 2007, 408 s. ISBN 978-0-521-79368-1.

DUBSKÝ, J. *Sociologie deviantního chování*. Praha: PA ČR, 2005.

HRČKA, M. *Sociální deviace*. Praha: SLON, 2001.

JEDLIČKA, R.; KLÍMA, J.; KOŤA, J.; NĚMEC, J.; PILAŘ, J. *Děti a mládež v obtížných životních situacích. Nové pohledy na problematiku životních krizí, deviací a úlohu pomáhajících profesí*. Praha: Triton, 2004.

MIOVSKÝ ET AL. (eds.) *Primární prevence rizikového chování ve školství*. Praha: SCAN, UK, TOGGA, 2010.

MUNKOVÁ, G.: *Sociální deviace*. Praha: Karolinum, 2004.

TRAUB, S. H., LITTLE, C. B. (eds.) *Theories of Deviance*. 4th ed., Itasca, IL: Peacock, 1994.

VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha: Portál, 1999.

Doporučená studijní literatura:

BAŠTECKÝ, J. *Psychiatrie, právo a společnost*. Praha: Galén, 1997.

DUNOVSKÝ, J. *Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě*. Praha : Grada, 1995.

CHROMÝ, Jakub. Příčiny kriminality mládeže z pohledu sociálního prostředí. *Právo a rodina*. 2010, č. 10, s. 17 – 20.

CHROMÝ, Jakub. Kriminalita dětí – zamyšlení nad současnou právní úpravou. *Právo a rodina*. 2004, č. 6, s. 12 – 15.

JEDLIČKA, R.; KOŤA, J. *Aktuální problémy výchovy: analýza a prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže*. Praha: Karolinum, 1998.

ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie. Třetí upravené vydání*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2013.

KAPR, J. a kol. *Sociální deviace, sociologie nemoci a medicíny*. Praha: Sociologické nakladatelství, 1991.

KOLÁŘ, Michal. *Skrytý svět šikanování ve školách: příčiny, diagnostika a praktická pomoc*. 1. vyd. Praha: Portál, 1997. 128 s. ISBN 8071781231.

KOLÁŘ, M., STEJSKAL, B. *Bolest šikanování*. Praha: Portál, 2001. 256 s. ISBN 807178513X.

KOLÁŘ, M. *Nová cesta k léčbě šikany*. Praha: Portál, 2011.

KOMENDA, Antonín. *Sociální deviace: historická východiska a základní teoretické přístupy*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1999. 313 s. ISBN 8024400197.

- KOVÁŘOVÁ, Daniela. Nad Zákonem o soudnictví ve věcech mládeže z pohledu praxe. *Právo a rodina*. 2004, č. 9, s. 1 – 6.
- KOVÁŘOVÁ, Daniela. Trestná činnost dětí a mladistvých. *Právo a rodina*. 2005, č. 11, s. 8 – 11.
- MAREŠOVÁ, Alena. K příčinám a podmínkám kriminality mládeže. *Trestní právo*. 2007, č. 7 – 8, s. 23 – 26.
- MATOUŠEK, O. Práce s rizikovou mládeží: projekt LATA a další alternativy věznění mládeže. Praha. Portál, 1996.
- NOVÁK, Tomáš. Psychologie šikanování. *Právo a rodina*. 2011, č. 10, s. 19 – 21.
- WOOTTON, Barbara. *Social science and social pathology*. London: Allen & Unwin, 1963.
- ŘEZNÍČEK, M., POLÁČKOVÁ, V. *Sociální pedagogika I, Sociální deviace a její prevence*. Distanční text pro studenty oboru Sociální pedagogika. České Budějovice: Pedagogická fakulta JU, 2004
- VYKOPALOVÁ, H. *Sociálně patologické jevy v současné společnosti*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2002.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Studenti zpracují projekt primární prevence školy a anotace tří publikací z okruhu doporučené literatury. K předmětu je zpracována studijní opora.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Sociální politika

Ročník: 2.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Cíl předmětu:

Student se učí adekvátně interpretovat podmínky uspokojování potřeb lidí a podmínky realizace sociálních práv občanů, a to se znalostí geneze sociálně pedagogických idejí a institucí. Získá základní orientaci v problematice sociálního zabezpečení v Evropské unii. Je veden k zájmu o vývoj sociálních procesů na regionální i národní úrovni a také k porozumění takovým sociálním událostem jako je nezaměstnanost, migrace, chudoba a nemoc v evropském kontextu.

Základní studijní témata:

- a) Sociální politika v EU
- b) Mezinárodní organizace jako sociální subjekty
- c) Mezinárodní rámec sociální politiky - významné deklarace a úmluvy EU
- d) Lidská práva v EU
- e) Migranti a menšiny v EU, problematika azylu a uprchlictví
- f) Chudoba a humanitární pomoc v EU
- g) Vzdělávací politika EU, celoživotní vzdělávání
- h) Politika zaměstnanosti EU
- i) Otázky bezpečnosti v EU – Extremismus, rasismus a terorismus
- j) Úsilí proti sociálním důsledkům kriminality, primární prevence v E
- k) Rodina a ochrana dětí v EU
- l) Ochrana veřejného zdraví v EU

Povinná studijní literatura:

ANDERSON, K.M. *Social Policy in the European union*. The European Union Series. London: Palgrave Macmillan, 2015. ISBN – 9780230223493.

BRDEK, M. JÍROVÁ, H., KREBS, V. *Trendy v evropské sociální politice*. Praha: ASPI, 2002.

BRDEK, M. VYCHOVÁ, H. *Evropská vzdělávací politika, programy, principy a cíle*. Praha: ASPI, 2004.

European Commission/EACEA/Eurydice, 2013. *Education and Training in Europe 2020: Responses from the EU Member States*. Eurydice Report, 2013. ISBN 978-92-9201-512-1

KREBS, V. a kol. *Sociální politika*. Vyd.3. Praha: ASPI, 2005.

SCHEU, H. CH. ČÁSTEK, M. a kol. *Aktuální otázky migrační politiky Evropské unie*. Vyd 1. vyd. Praha: Vysoká škola finanční a správní, 2010.

SMEKAL, H. *Lidská práva v Evropské unii*. Vyd.1 Brno: Munipress, 2009.

TESAŘ, F. *Etnické konflikty*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2007.

TOMEŠ, I. *Úvod do teorie a metodologie sociální politiky*. Vyd.1. Praha: Portál, 2010

TOMEŠ, I. *Obory sociální politiky*. Vyd.1. Praha: Portál, 2011.

Doporučená studijní literatura:

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Povinnosti studenta kombinovaného studia v rámci mimokontaktní výuky: řízené samostatné studium odborné literatury, individuální konzultace.

Způsob kontroly v kombinovaném studiu:

Student zpracuje evropský projekt (realizující jednu oblast sociální politiky v Evropské Unii).

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Sociálně pedagogické metody

Ročník: 2.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Cílem předmětu je seznámit studenty se základními metodami sociálně výchovné práce s jedincem, skupinou a komunitou a jejich využitím v sociálně pedagogické práci. Svoje poznatky dokáže aplikovat při řešení modelových situací, rozboru kasuistik a v praktických činnostech své odborné praxe.

Základní studijní témata:

- fáze práce s klientem
- rozhovor jako stěžejní metoda sociálně pedagogické práce, zásady a způsoby vedení rozhovoru
- direktivní a non-direktivní způsoby intervence, systémy pomoci a systémy kontroly
- energetická stránka pomáhání, hranice vztahu, syndrom vyhoření
- motivy pro pomáhající profese
- rozhovor jako metoda práce s klientem, kontakt s klientem v rámci rozhovoru, respektující dialog a aktivní naslouchání, usměrňování rozhovoru
- skupinová práce s klienty, terapeutická komunita, svépomocné skupiny
- mediace jako metoda řešení konfliktu

- probace jako alternativa práce s mladistvými pachateli
- dobrovolnická práce s klienty
- supervize v pomáhajících profesích
- etika pomáhajících profesí

Povinná studijní literatura:

KOPŘIVA, K. *Lidský vztah jako součást profese*. Praha: Portál, 2000. ISBN
 MATOUŠEK, O. *Metody a řízení sociální práce*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-548-2.
 SHMIDBAUER, W. *Psychická úskalí pomáhajících profesí*. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-312-9.
 CAMERON, C., MOSS, P. *Social pedagogy and working with children and young people: where care and education meet*. London: Jessica Kingsley, 2011
 DYSON, A. KERR, K. *Taking action locally: School developing innovative area initiatives*. Centre for Equity in education, The University of Manchester. [online]. 2011 [cit. 2013-08-05]. Dostupné z WWW: <http://www.education.manchester.ac.uk/research/centres/cee/publications/ESRC-practitioner-report-final.pdf>
 STORØ, J. *Practical social pedagogy: theories, values and tools for working with children and young people*. Bristol: The Policy Press, 2013
 ROBERTS, S. M., PRUITT, E. Z. *Schools as professional learning communities: collaborative activities and strategies for professional development*. Thousand Oaks, Calif. : Corwin Press, 2003, ISBN 0-7619-4581-4

Doporučená studijní literatura:

EIS, Z. *Supervize*. Praha: Pražský psychoterapeutický institut, 1995. ISBN 80-901710-2-8.
 FRIČ, P. a kol. *Dárcovství a dobrovolnictví v České republice*, NROS, AGNES, Praha: 2001. ISBN 80-902633-7-2.
 GUGGENBÜHL, A. *Nebezpečí v pomáhajících profesích*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-302-4.
 HAWKINS, P., SHONET, R. *Supervize v pomáhajících profesích*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-715-9.
 KOL. *Terapeutická komunita pro drogově závislé I. Vznik a vývoj*. Praha: Středočeský kraj v Nakladatelství Lidové noviny, 2004. ISBN 80-7106-876-4.
 JANKOVSKÝ, Jiří. *Etika pro pomáhající profese*. 1. vydání. Nakladatelství TRITON, 2003. 215 s. ISBN 80-7254-329-6
 MAŠÁT, V. *Vybrané postupy sociální práce se skupinou*. Středokluky: Z. Susa, 2012, ISBN 978-80-86057-80-4
 MAREŠ, J. *Sociální opora u dětí a dospívajících I, II, III*. Hradec Králové: Nucleus, 2001, 2002, 2003.
 MATOUŠEK, O. a kol. *Práce s rizikovou mládeží*. Praha: Portál, 1996.
 MENDEL, R. A. *Méně slov a více pomoci. Účinné a neúčinné metody při snižování kriminality mládeže*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2002.
 PONĚŠICKÝ, J., Balintovské skupiny a supervize. *Konfrontace*, 2005, roč. 16, č. 1, s. 8-16. ISSN 0862-8971.
 ŘEZNÍČEK, I. *Metody sociální práce*. Praha: SLON 1994.
 ŠÍMEK, A. *Supervize-kazuistiky*. Praha: Triton, 2004. ISBN 80-7254-496-9.
 TIMULÁK, L.: *Základy vedení psychoterapeutického rozhovoru*. Praha: Portál, 2005, s. 133-148
 TOŠNER, J., SOZANSKÁ, O. *Dobrovolníci a metodická práce s nimi v organizacích*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7367-178-6.
 RAINFORTH, B. – KUGELMASS, J. W. (Eds) *Curriculum and Instruction for All Learners. Blending Systematic and Constructivist Approaches in Inclusive Elementary Schools*. Baltimore: Paul H. Brookes Publishing Co., 2003.
 ŠÍŠKOVÁ, T. (ed). *Výchova k toleranci a proti rasismu*. Praha 1998.
 ŠÍŠKOVÁ, T. *Menšiny a migranti v ČR*. Praha: Portál, 1998.
 ŠÍŠKOVÁ, T. *Ty a já jsem kamarádi*. Praha: ISV, 2000.
Varianty - Interkulturní vzdělávání, příručka nejen pro středoškolské pedagogy. Praha: LN, 2002

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Aktivní účast v praktických nácvicích v seminářích, účast ve výuce, zpracování eseje v rozsahu 5000 znaků. K předmětu je zpracována studijní opora.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Výchova, vzdělávání a diverzita

Ročník: 2.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Studijní předmět má cíl uvést studenty do problematiky diverzity ve výchově a vzdělávání. Jde o teoreticko-praktický předmět, který se na základě porozumění mnoha aspektů diverzity z pedagogického hlediska zaměřuje i na formování postojů, přesvědčení a dovedností studentů spojených s problematikou lidské rozmanitosti. Předmět má do jisté míry i syntetizující funkci, protože se zabývá lidskou diverzitou v širším pojetí – tj. týká se demografické, osobnostní i schopnostní diverzity. Jádrem předmětu jsou edukační přístupy k pozitivnímu zhodnocování diverzity.

Základní studijní témata:

1. Koncept diverzity a vzdělání. Široké pojetí diverzity – aspekt demografický, osobnostní a schopnostní.
2. Možnosti zhodnocovat pozitivně diverzitu a problémy spojené s diverzitou
3. Přehled základních způsobů ve výchově a vzdělávání, jak zhodnocovat diverzitu
4. Identita a diverzita v edukaci
5. Kognitivní bariéry (např. stereotypizace a předsudky) a edukace
6. Dynamika meziskupinového konfliktu a edukace
7. Sociální posuzování a edukace
8. Konstruktivní řešení konfliktů a edukace (kontroverze a konflikty zájmů)
9. Český vzdělávací prostředí, problematika diverzity: a inkluze Programy práce s diverzitou v českém výchovně vzdělávacím prostředí.
10. Pedagogický pracovník a jeho kompetence zacházet vědomě a optimálně s diverzitou
11. Dovednosti pedagogického pracovníka (učitele) a jejich rozvíjení, týmová práce pedagogů pro zhodnocování diverzity
12. První aplikační okruh: Multikulturní a interkulturní výchova a vzdělávání
13. Druhý aplikační okruh: Romská problematika a její řešení v prostředí školy
14. Třetí aplikační okruh: Inkluzivní škola a její problematika

Povinná studijní literatura:

KASÍKOVÁ, H., STRAKOVÁ, J. (eds). Diverzita a diferenciacie v základním vzdělávání. Praha: Karolinum, 2011.

All Different-All Equal, Education Pack. Strasbourg 1995.

JOHNSON, D. W., JOHNSON, R. T. *Human relations: valuing diversity*. Edina, MN: Interaction Book Company, 1999.

Doporučená studijní literatura:

BARŠA, P. *Politická teorie multikulturalismu*. Brno : CDK, 1999.

BURYÁNEK, J. *Projekt Varianty – interkulturní vzdělávání na středních školách*.

BELL HOOKS. *Teaching to Transgress. Education as the Practice of Freedom*. New York, London: Routledge, 1994. Education, equity, social justice. *Orbis Scholae*, 2008, 2. (Monotematické číslo)

GUTMANOVÁ, A. (ed). *Multikulturalismus, zkoumání politiky uznání*. Praha : AVČR, 2001.

Hájková, V. & Strnadová, I. (2010). *Inkluzivní vzdělávání. Teorie a praxe*. Praha: Grada.

KELLNER, A. *Národy a nacionalismus*. Praha : Hříbal, 1993.

LOEWENSTEIN, B. *My a ti druzí*. Brno : Doplněk, 1997.

PIKE, G.; SELBY, D. *Globální výchova*. Praha : Grada, 1994.

PIKE, G.; SELBY, D. *Cvičení a hry pro globální výchovu I, II*. Praha : Portál, 2000.

- POL, M. (ed). *Dealing with diversity. A key issue for educational management*. Brno: Masarykova univerzita, 2006.
- PRUCHA, J. *Multikulturní výchova*. Praha: ISV, 2001.
- PRUCHA, J. *Multikulturní psychologie*. Praha: Portál, 2004.
- RAINFORTH, B. – KUGELMASS, J.W(Eds) *Curriculum and Instruction for All Learners. Blending Systematic and Constructivist Approaches in Inclusive Elementary Schools*. Baltimore: Paul H.Brookes Publishing Co., 2003.
- Smetáčková, I. (2006). *Gender ve škole: příručka pro budoucí i současné učitele a učitelky*. Praha: Otevřená společnost.
- ŠIŠKOVÁ, T. (ed). *Výchova k toleranci a proti rasismu*. Praha 1998.
- ŠIŠKOVÁ, T. *Menšiny a migranti v ČR*. Praha : Portál, 1998.
- ŠIŠKOVÁ, T. *Ty a já jsem kamarádi*. Praha : ISV, 2000.
- Varianty - Interkulturní vzdělávání, příručka nejen pro středoškolské pedagogy*. Praha : LN, 2002.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

K předmětu je zpracována studijní opora.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Krizová intervence

Ročník: 2.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Cíl předmětu:

Student se seznámí s problematikou krizí, naučí se rozpoznávat různé typy krizí, seznámí se s možnostmi, principy a postupy krizové intervence, naučí se reagovat na projevy krize, poskytovat podporu a stabilizovat klienta.

Základní studijní témata:

Osnova předmětu:

- pojem krize, příčiny, typologie a fáze krize, psychosomatické důsledky krize
- zvládání krize, přirozené vyrovnávací strategie, svépomoc, laická pomoc, záchranná síť
- krizová intervence, principy, postupy, krizová intervence telefonická a tváří v tvář
- tranzitorní krize
- vývoj sexuální identity a krize
- traumatická krize, akutní reakce na stres, posttraumatická stresová porucha
- sebevražedná krize, signály, rizikové faktory, komunikace s klientem, práce s pozůstalými
- krizová intervence u týraných a zneužívaných lidí, formy zneužívání, následky, možnosti krizové intervence
- krizová intervence u domácího násilí, podpora sebedůvěry obětí, možnosti práce, význam bezpečí.
- krizové situace v životě ženy a krizové situace mužů
- krizová intervence u seniorů

Povinná studijní literatura:

- JEDLIČKA, R.; KLÍMA, P.; KOŤA, J.; NĚMEC, J.; PILAŘ, J. *Děti a mládež v obtížných životních situacích. Nové pohledy na problematiku životních krizí, deviací a úlohu pomáhajících profesí.* Praha: Themis, 2004.
- KASTOVÁ, V. *Krizy a tvořivý přístup k ní.* Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-365-X.
- LAZARUS, R. S. Y FOLKMAN, S. *Stress, appraisal, and coping.* New York: Springer, 1984.
- ŠPATENKOVÁ, N. a kol. *Krizy – psychologický a sociologický fenomén.* Praha: Grada Publishing, 2004. 132 s. ISBN 80-247-0888-4.
- ŠPATENKOVÁ A KOL. *Krizová intervence pro praxi.* Praha: Grada, 2004.
- ROBERTS, A. R. *Crisis Intervention Handbook: Assessment, Treatment, and Research.* Belmont: Wadsworth.
- RONENOVÁ, T. *Psychologická pomoc dětem v nesnázích.* Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-370-6.
- VODÁČKOVÁ, D. a kol. *Krizová intervence.* 2. vyd. Praha: Portál, 2007.
- VYKOPALOVÁ, H. *Krizy a psychosociální pomoc.* Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2007. ISBN 978-80-7318-621-0.
- VYMĚTAL, Š. *Krizová komunikace a komunikace rizika.* Vyd. 1, Praha: Grada Publishing, 2009. 176 s. ISBN 978-80-247-2510-9.

Doporučená studijní literatura:

- HANUŠ, P., HELLEBRANDOVÁ, K. *Krizová intervence.* Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí, 2006. ISBN 80-86991-84-9.
- HONZÁK, R., NOVOTNÁ, V. *Krizy v životě, život v krizi.* Praha: ROAD, 1994.
- KOCOURKOVÁ, J. *Sebevražedné chování.* Praha: Portál, 2003.
- LUCKÁ, I. *Krizová intervence.* In: MATOUŠEK, O. A KOL. *Metody a řízení sociální práce.* Praha: Grada, 2003, s. 119-134.
- MARÁDOVÁ, E. *Ochrana dětí v každodenní práci školy.* Praha: Vzdělávací institut ochrany dětí, 2007. ISBN 978-80-86991-33-7
- MATĚJČEK Z., DYTRYCH Z. *Krizové situace v rodině očima dítěte.* Praha: Grada, 2002. ISBN 80-247-0332-7
- MLČÁK, Z. *Emergenční psychologie a krizová intervence.* Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2005. ISBN 80-7368-036-X.
- PARKES, C. et al. *Poradenství pro smrtelně nemocné a pozůstalé.* Brno: Společnost pro odbornou literaturu, 1997. ISBN 978-80-87029-23-7.
- PULEC, M. *Internetová linka důvěry jako pomoc v krizových situacích.* Praha: Katolická teologická fakulta UK, 2003. ISBN 80-239-4248-4
- PITCHER, G.D., POLAND, S. *Crisis intervention in the schools.* New York: The Guilford Press, 1992. ISBN 0-89862-364-2
- RONENOVÁ, T. *Psychologická pomoc dětem v nesnázích.* Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-370-6
- VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychopatologie pro pomáhající profese.* Vyd. 4., rozš. a přeprac. vyd., Praha : Portál, 2008. 870 s. ISBN 978-80-7367-414-4.
- VAŠ, J. *Emoce , které nám způsobují nemoci.* Vsetín: Tava Graphical, 2006. ISBN: 80-239-7232-4.
- VYMĚTAL, J. *Duševní krize a psychoterapie.* Hradec Králové: Konfrontace, 1995.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Účast ve výuce v rozsahu 80%, závěrečné kolokvium.
K předmětu je zpracována studijní opora.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Diplomový seminář

Ročník: 2.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 2x2 hod.

Stručná anotace předmětu:

Cíl předmětu:

Cílem předmětu je připravit studenty na zvládnutí nároků kladených na formální a věcnou podobu diplomové práce.

Základní studijní témata:

Osnova předmětu:

- Specifika odborného pedagogického textu
- Citační norma, vedení bibliografických a průběžných citací, vedení poznámkového aparátu
- Typy diplomových prací, rozsah diplomové práce
- Téma diplomové práce, cíle diplomové práce, formulace výzkumného problému
- Strukturování diplomové práce – kapitoly, subkapitoly, odstavcování
- Koncipování teoretické části diplomové práce
- Typy výzkumů, kvantitativní, kvalitativní a smíšený design výzkumu v diplomové práci
- Anotace diplomové práce, její funkce a tvorba
- Nešvary diplomových prací
- Obhajoba diplomové práce

Povinná studijní literatura:

BRATKOVÁ, E. *Bibliografické odkazy pro seznamy a citace* [online]. Dostupné z:

<http://www1.cuni.cz/~brt/bibref/emono.html>

ECO, U., *Jak napsat diplomovou práci*, Votobia, Olomouc : 1997.

ČMEJRKOVÁ, S., DANEŠ, F., SVĚTLÁ, J., *Jak napsat odborný text*. Leda, Praha : 1999.

KOZLOVÁ, L., KUBELOVÁ, V. *Jak psát bakalářskou a diplomovou práci*. České Budějovice : Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2009. ISBN 978-80-7394-155-0 (brož.).

ŠESTÁK Z. *Jak psát a přednášet o vědě*. Praha : Academia 2000.

LIŠKA, V. *Diplomová práce, zpracování a obhajoba*. Praha, Ivo Ulrych 2003.

HOLOUŠKOVÁ, D., KROBOTOVÁ, M. *Diplomové a závěrečná práce*. Olomouc, UP 2002.

ŠANDEROVÁ, J. *Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách*, Praha, SLON 2005.

FILKA, J. *Metodika tvorby diplomové práce*. Brno, Knihař 2002.

SGALL, P., PANEVOVÁ, J. *Jak psát a nepsat česky*. Praha 2004.

WILKINSON, E.: *The Chinese History: A Manual*. 2. rozšířené vydání. Harvard UP, 2000.

Projekt Bibliografické citace dle normy ČNS ISO 690 a ČNS ISO 690-2 [online]. 2004-2007 [cit. 2015-01-26].

Dostupné na WWW:< <http://www.citace.com/>>.

Studijní opora: *Diplomová práce. Metodický text pro posluchače oboru pedagogika* [online]. Dostupné z:

http://pedagogika.ff.cuni.cz/system/files/metdipl_13_.pdf

Další literatura je předepisována v návaznosti na konkrétní témata diplomových prací.

Doporučená studijní literatura:

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Zpracování projektu diplomové práce, aktivní účast v semináři.

Studijní opora: *Diplomová práce. Metodický text pro posluchače oboru pedagogika* [online]. Dostupné z:

http://pedagogika.ff.cuni.cz/system/files/metdipl_13_.pdf

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:
Telefon:

Studijní předmět: Praktikum sociální výchovy a primární prevence

Ročník: 2.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 2x2 hod.

Stručná anotace předmětu:

Cíl předmětu:

Předmět zakládá elementární praktické/didaktické dovednosti pro práci v oblasti školní i mimoškolní (osobnostně) sociální výchovy; dále zakládá elementy kompetencí pro využití těchto dovedností na základě porozumění teoriím užívaných postupů a jevů, které s aplikací technik souvisí, a to ve školní edukaci, v primární prevenci a v mimoškolních kurzech osobnostního rozvoje a sociálních dovedností pro děti, mládež a dospělé.

Základní studijní témata:

Osnova předmětu:

Teoreticko-praktický předmět opírající se o didaktiku oborů zabývajících se osobnostním a sociálním rozvojem, osobnostní a sociální výchovou a sociální výchovou jako primární prevencí (dramatická výchova, zážitková pedagogika atd.) a zejm. o didaktiku osobnostní a sociální výchovy. Předmět demonstruje na praktických činnostech vedených studenty nebo vyučujícím typické didaktické principy výstavby kurzů osobnostně sociálního rozvoje a kurzů (zejm. nespecifické) primární prevence. Věnuje přehledům témat, výstavbě lekcí a specifickým postupům/metodám učení v podobných kurzech a metodám managementu učení (dramatické-rolové hry, eticky dilematické případové metody, koncentrativně pohybová cvičení, dialogické postupy, strategické hry, techniky řešení problémů, techniky využívající prvků umění, fyzicky náročné skupinové aktivity atd.). Součástí obsahu je didaktická analýza technik, instrukcí a reflexí a aplikace vztažných teorií (kooperativní učení, mozkově kompatibilní učení, řízené sociální učení, pedagogická percepce atd.) v kontextu cílů os.soc. rozvoje nebo/a primární prevence.

Povinná studijní literatura:

JOHNSON, D. W. *Reaching out – Interpersonal effectiveness an self-actualization*. Needham Heights: Allyn and Bacon, 2000.

VALENTA, J. *Didaktika osobnostní a sociální výchovy*. Praha: Grada Publishing, 2013. VALENTA, J. *Osobnostní a sociální výchova a její cesty k žákovi*. Kladno: AISIS, 2006.

Doporučená studijní literatura:

ČINČERA, J.: *Práce s hrou (pro profesionály)*. Praha: Grada, 2008.

GALLA, M. *Jak ve škole vytvořit zdravější prostředí*. Praha: SANANIM, 2007.

JOHNS, H. *Personal development in counsellor training*. London: Sage, 2005.

KASÍKOVÁ, H. *Kooperativní učení, kooperativní škola*. Praha: Portál, 1997.

KŘÍŽ, P. *Kdo jsem, jaký jsem*. Kladno: AISIS, 2005.

MACHKOVÁ, E. *Metodika dramatické výchovy*. Praha: ARTAMA, 1999.

MIOVSKÝ ET AL. (eds.) *Primární prevence rizikového chování ve školství*. Praha: SCAN, UK, TOGGA, 2010.

ŠVEC, J., JEŘÁBKOVÁ, S., KOLÁŘ, M. *Jak zlepšit vztahy v naší třídě. Prevenci šikany*. Praha: Odyssea, 2007.

VALENTA, J. *Učit se být*. (Soubor témat a metod pro osobnostně a sociální výchovu). 2. vyd. Praha, Kladno : Strom – AISIS, 2003.

VALENTA, J. *Manuál k tréninku řeči lidského těla (Didaktika neverbální komunikace)*. Kladno: AISIS, 2004.

VALENTA, J. *Metody a techniky dramatické výchovy*. 3.vyd. Praha: Grada Publishing 2008.

VALENTA, J. *Učíme (se) komunikovat*. Kladno: AISIS, 2005.

VALENTA, J. *Osobnostní a sociální výchova a její cesty k žákovi*. Kladno: AISIS, 2006.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Realizace vlastní ukázkové lekce studentem (v prezenčním studiu). Zápočtová (seminární) práce ve studiu kombinovaném.

K předmětu je zpracována studijní opora.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Životní styl a lidské zdraví

Ročník: 1.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

1. Úvod do předmětu. Koncepty zdraví a zdravý životní styl. Akcelerace sociální reality.
2. Psychologie zdraví a nemoci. Psychosomatika.
3. Sociologie nemoci a sociální aspekty nemoci. Nemocný a jeho životní styl. Sociální opora nemocného.
4. Zdravá komunikace. Komunikace s nemocným. Interkulturní komunikace ve zdravotnictví.
5. Nemoc v pojetí tradiční čínské medicíny. Alternativní medicína.
6. Stáří a bolest. Hospice, umírání a smrt.
7. Gerontopedagogika.
8. Psychohygienu učitele.
9. Dětský pacient a jeho vzdělávání.
10. Práva pacientů, a zdravotnické organizace.
11. Etika ve zdravotnictví.

Základní studijní témata:

Povinná studijní literatura:

BALINT, M. *Lékař, jeho pacient a nemoc*. Praha: Grada, 1999.

BERAN, Jiří. *Základy komunikace s nemocným*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1997. ISBN 80-7184-390-3.

BAŠTECKÝ, J. ŠAVLÍK, J. ŠIMEK, J. *Psychosomatická medicína*. Praha: Portál, 2000.

ERIKSEN, T.H. *Syndrom velkého vlka: Hledání štěstí ve společnosti nadbytku*. Praha: Doplněk, 2010.

ERIKSEN, T.H. *Tyranie okamžiku*. Praha: Doplněk, 2001.

FERTMAN, C.I. ALLENSWORTH, D. D. *Health Promotion Programs: From Theory to Practice*. San Francisco: Society for Public Health Education, 2010. ISBN-13: 978-0470241554

GIMBEL, P.A. LEANA, L. *Healthy Schools: The Hidden Component of Teaching and Learning*. Plymouth: Rowman and Littlefield Education, 2013. ISBN-13: 978-1475804270

HOSKOVCOVÁ, S. *Psychosociální intervence*. Praha: Karolinum, 2009.

KAPR, J. a kol. *Sociální deviace, sociologie nemoci a medicíny*. Praha: Slon, 1997.

KŘIVOHLA VÝ, J. *Psychologie nemoci*. Praha: Grada, 2002.

KŘIVOHLA VÝ, J. *Psychologie zdraví*. Praha: Portál, 2001.

PONĚŠICKÝ, J. *Psychosomatika pro lékaře, psychoterapeuty i laiky*. Praha: Triton, 2002.

SCHMIDBAUER, W. *Syndrom pomocníka*. Praha: Portál, 2008.

PRAŠKO, J. PRAŠKOVÁ, J. VYSKOČILOVÁ, J. *Úzkost a obavy*. Praha: Portál, 2006.

Doporučená studijní literatura:

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Vypracování a prezentace eseje na jedno z témat přednášek.
K předmětu je zpracována studijní opora.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Asistentská stáž

Ročník: 1.

Semestr:

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 8 týdnů (320 hodin)

Stručná anotace předmětu:

Cíl předmětu:

Podpora kontinuální formy sociálně pedagogických aktivit studenta prostřednictvím dlouhodobého začlenění do sociálně orientované instituce vládního i nevládního sektoru.

Anotace předmětu:

Jedná se o druhý stupeň studentských praxí, který má charakter individuálního projektu a formu asistentské služby. Zahnuje plánování sociálně pedagogického dění a jeho průběžnou reflexi a supervizi. Zároveň jsou podporovány a rozvíjeny profesní kompetence při práci s klienty.

Student si vede deník stáže, jehož součástí je i závěrečné hodnocení jeho činnosti ze strany instituce.

K doporučeným institucím, v nichž lze realizovat asistentskou stáž, patří:

Probační a mediační služba ČR

Orgán sociálně právní ochrany

Oddělení sociální prevence obcí s rozšířenou působností

Středisko výchovné péče

Dětský domov, dětský domov se školou

Výchovný ústav mládeže

Diagnostický ústav

Speciálně pedagogické centrum

Pedagogicko-psychologická poradna

Instituce speciálního školství

Střediska volného času dětí a mládeže (DDM, IZV)

Zařízení poskytující sociální služby (provozované obcemi, církvemi a neziskovými organizacemi), jako jsou azylové domy, komunitní centra, denní stacionáře, nízkoprahová centra, chráněná a podporovaná bydlení atd.

Dětské a mládežnické organizace

Věznice

Uprchlícké tábory

Telefonické linky krizové intervence

Smluvní zajištění stáže

Asistentská stáž probíhá na základě smluvního vztahu mezi institucí a FFUK, přičemž k výběr instituce je třeba vždy konzultovat s vyučující praxe. Formulář uzavíraných smluv je součástí předkládané akreditace jako přílohy. Pro úspěšné absolvování předmětu je třeba odevzdat písemnou práci a harmonogram stáže potvrzený vedoucím praxe v dané instituci.

Základní studijní témata:

Povinná studijní literatura:

HAWKINS, P., SHONET, R. *Supervize v pomáhajících profesích*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-715-9.
KREBS, V. a kol. *Sociální politika*. 4. přepracované a upravené vyd. Praha: ASPI, 2007.
MATOUŠEK, O. *Metody a řízení sociální práce*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-548-2.

Zákon o sociálních službách

Zákon o sociálně právní ochraně dětí

Zákon o probační a mediační službě

Zákon o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči

Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže

Zákon o dobrovolnické službě

Zákon o rodině

Trestní zákon

Občanský zákoník

Doporučená studijní literatura:

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Zkušenosti a poznatky z asistentské stáže se shrnují do komplexní písemné práce (rozsah 15-20 stran). Tato práce se člení do dvou částí:

teoretické, v níž student prokáže znalost teoreticko-metodologických východisek, tvořících kontext a pozadí poskytovaných služeb (pomoc, podpora, depistáž, alternativní socializace apod.),

praktické, ve které student analyzuje sociálně pedagogické dění s klienty v dané instituci, zpracuje 2 kazuistiky a v syntetické podobě představí vlastní sociálně pedagogické aktivity.

K předmětu je vypracována studijní opora.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Metodologie pedagogiky I

Ročník: od 1.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Studenti si osvojí základní metody výzkumu v pedagogice a budou schopni samostatně připravit návrh výzkumného projektu.

Základní studijní témata:

Výzkum ve společenských vědách. Principy vědeckého poznání. Metodologické problémy pedagogického výzkumu.

- Hlavní znaky kvalitativního a kvantitativního výzkumu. Smíšený výzkum.
- Projekt kvantitativního výzkumu a jeho hlavní fáze. Formulace hypotéz. Kritéria kvality

- kvantitativního výzkumu.
- Projekt kvalitativního výzkumu. Kritéria kvality kvalitativního výzkumu.
- Etické otázky pedagogického výzkumu.
- Metody sběru dat v pedagogickém výzkumu.
- Zpracování, vyhodnocení a interpretace dat v pedagogickém výzkumu.

Povinná studijní literatura:

Borg, W.R., Gall, M.D. *Educational research*. London, Longman, 1989.

Bryman, A. *Quality and quantity in social research*. London: Routledge, 1988.

Gavora, P.: *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000.

Chráska, M. *Základy výzkumu v pedagogice*. Olomouc: Pedagogická fakulta UP, 1998.

Pelikán, J. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha: Karolinum, 2006.

Doporučená literatura:

Hendl, J. *Přehled statistických metod zpracování dat*. 4. vyd. Praha: Portál, 2012.

Chráska, M. *Didaktické testy*. Brno: Paido, 1999.

Chráska, M. *Základy výzkumu v pedagogice*. Olomouc: Pedagogická fakulta UP, 1998.

Maňák, J. a kol. *Kapitoly z metodologie pedagogiky*. Brno: MU, 1994.

Průcha, J. *Pedagogický výzkum: uvedení do teorie a praxe*. Praha: Karolinum, 1995.

Skutil, M. a kol. *Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství*. Praha: Portál, 2011.

Škaloudová, A. *Statistika v pedagogickém a psychologickém výzkumu*. Praha: PedF UK, 1998.

Švaříček, R., Šedřová, K. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2007.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Příprava a prezentace návrhu výzkumného projektu (účast na seminářích).

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Metodologie pedagogiky II

Ročník: od 1.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Studenti získají hlubší teoretický vhled do metod výzkumu v pedagogice.

Základní studijní témata:

- Měření v pedagogickém výzkumu. Kvantitativní výzkum, formulace a testování hypotéz, statistické metody užívané při testování hypotéz.
- Vývoj kvalitativního výzkumu, školy a teorie (fenomenologie, Chicagská škola, Frankfurtská škola, konstruktivismus aj.).
- Základní přístupy kvalitativního výzkumu (případová studie, etnografický výzkum, zakotvená teorie, fenomenologické zkoumání, biografický výzkum, zkoumání dokumentů, historický výzkum, akční výzkum).

- Designy kvalitativního a kvantitativního výzkumu.
- Pedagogické pozorování (druhy, vlastnosti, techniky standardizovaného pozorování, zúčastněné, nezúčastněné aj.)
- Dotazník v pedagogickém výzkumu (konstrukce dotazníku, vlastnosti dobrého dotazníku, dotazníkové šetření aj.)
- Rozhovor v pedagogickém výzkumu (strukturovaný, nestrukturovaný, polostrukturovaný, skupinový, narativní aj.)
- Didaktické testy (konstrukce didaktického testu, testové úlohy, vlastnosti didaktického testu, standardizace)
- Sociometrie v pedagogickém výzkumu (sociometrický test, sociometrická matice, sociogramy, indexy)
- Výzkumná zpráva.

Povinná studijní literatura:

Borg, W.R., Gall, M.D. *Educational research*. London, Longman, 1989.

Hendl, J. *Kvalitativní výzkum*. 2. vyd. Praha: Portál, 2008.

Hendl, J. *Přehled statistických metod zpracování dat*. 4. vyd. Praha: Portál, 2012.

Chráska, M. *Metody pedagogického výzkumu*. Praha: Grada, 2007.

Škaloudová, A. *Statistika v pedagogickém a psychologickém výzkumu*. Praha: PedF UK, 1998.

Doporučená literatura:

Anděl, J. *Statistické metody*. Praha: Matfyzpress, 1993.

Byčkovský, P. *Základy měření výsledků výuky*. Tvorba didaktického testu. Praha: ČVUT, 1982.

Gavora, P. *Výzkumné metody v pedagogice*. Brno: Paido, 1996.

Chráska, M., Janák, V. *Statistika pro pedagogy*. Olomouc: Pedagogická fakulta UP, 1990.

Chráska, M. *Didaktické testy*. Brno: Paido, 1999.

Chráska, M. *Hypotézy a jejich ověřování v klasických pedagogických výzkumech*. Olomouc: Votobia, Pedagogická fakulta UP, 2005.

Lindquist, E. F. *Statistická analýza v pedagogickém výzkumu*. Praha: KPÚ, 1965.

Maňák, J., Švec, V. *Cesty pedagogického výzkumu*. Brno: MU, 2004.

Silverman, D. *Doing Qualitative Research: A Practical Handbook*. London: SAGE Publications, 2000.

Silverman, D. *Interpreting Qualitative Data. Methods for Analysing Talk, Text and Interaction*. 2nd Edition. SAGE Publications, London 2001.

Strauss, A., Corbinová, J. *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Boskovice: Albert, 1999.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Stejně požadavky jako u prezenční formy studia. Samostatné studium doporučené literatury, účast na konzultacích, závěrečná zkouška.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Sociologie výchovy

Ročník: 1.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Cílem předmětu je seznámit studenty s vybranými tématy sociologie, které souvisejí s výchovou a vzděláváním, vést je k dovednosti aplikovat sociologické poznatky na výchovně vzdělávací realitu a na problematiku socializace dětí a mládeže v podmínkách soudobé společnosti, rodiny a školy.

Základní studijní témata:

Osnova předmětu:

Teorie socializace: Charles Cooley, Georg Herbert Mead, Sigmund Freud, J. Piaget, L. Kohlberg; činitelé socializace, resocializace.

Pozice, prestiž, role, symboly statusu.

Sociální struktury a skupiny. Konflikty rolí.

Instituce a organizace. Organizace v tradiční společnosti a organizace v moderní (byrokratické) společnosti.

Deviantní chování. Co jsou deviace. Funkce deviací. Sociální kontrola a paradoxní důsledky sociální kontroly.

Fyziognomická teorie deviací, moderní sociobiologické teorie, psychologické teorie deviací, sociálně ekologická škola, teorie kulturního přenosu, teorie strukturálního napětí, teorie sociální kontroly, teorie nálepkování, teorie sociálního konfliktu, interpretativní sociologie. Kriminalita bílých límečků. Kriminalita bez obětí a klasifikace kriminálních aktivit.

Sociologie učitelské profese, otázky profesionalizace učitelů ve světovém kontextu, sociologie školy, sociologické aspekty kurikula.

Socializace dětí a mládeže, protestní a alternativní hnutí mládeže.

Sociologie volného času, sociálně patologické jevy u dětí a mládeže.

Rodina a výchova.

Sociální stratifikace a výchova, sociální mobilita a výchova.

Stát - politika - výchova, sociální změny a výchova.

Povinná studijní literatura:

HAVLÍK, R., KOŤA, J. Sociologie výchovy a školy. Praha : Portál. 2002. 978-80-7367-327-7

HAVLÍK, R., HALÁSZOVÁ, V., PROKOP, J. Kapitoly ze sociologie výchovy. Praha : PedF UK. 1996. 80-86039-10-2

HAVLÍK, R., KOŤA, J.; SPILKOVÁ, V. A KOL. Učitelské povolání z pohledu sociálních věd. Praha : PedF UK. 1998. isbn 80-86039-72-2

JEDLIČKA, R., KLÍMA, P., KOŤA, J. A KOL. Děti a mládež v obtížných životních situacích. Nové pohledy na problematiku životních krizí, deviací a úlohu pomáhajících profesí. Praha : Themis, 2005. ISBN 80-7312-038-0

ONDREJKOVIČ, P. Úvod do sociologie výchovy. Teoretické základy sociologie výchovy a mládeže. 2.

rozšířené a přepracované vydání. Bratislava : Veda, vydavateľstvo SAV, 1998. ISBN 80-224-0579-5

SADKER, M. P.; SADKER, D. M. *Teachers, Schools, and Society*. N.Y. McGraw-Hill, 1991. ISBN 0-07-054440-9

BALLANTINE, J. H.; SPADE, J. Z. *Schools and Society. A sociological Approach to Education*. L.A. London, N.Y.: Sage, Publications Ltd. 2012 ISBN 978-1-4129-7924-5

AURUM, Richard, BEATTIE, Idenee, R., FOED, Karly. *The Structure of Schooling. Reading in the Society of Education*. L.A., London, N.Y. Sage, 2011

Doporučená literatura:

ALAN, J. Společnost, vzdělání, jedinec. Kapitoly ze sociologie vzdělávání. Praha : Svoboda, 1974. ISBN 25-135-74

BAUMAN, Z. Globalizace. Důsledky pro člověka. Praha : Mladá fronta, 1999. ISBN 80-204-0817-7

ONDREJKOVIČ, P. Úvod do sociologie výchovy. Základy sociologie výchovy a mládeže. Bratislava : Veda, 1998 ISBN 80-224-0579-5

ONDREJKOVIČ, P. Socializácia mládeže ako východisková kategória sociologie výchovy a sociologie mládeže. Príspevok k riešeniu problémov sociologie výchovy a mládeže. Bratislava : Veda, 1997. ISBN 80-224-0476-4

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Stejně jako u studentů prezenčního studia. Přednášející nejen vydal základní učebnici oboru a texty o sociální patologii, ale zhotovil i elektronickou oporu pro kombinované studium v rozsahu 141 stran.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Speciální pedagogika I

Ročník: od 1.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Předmět nabízí přehled o základních okruzích problémů speciální pedagogiky, se kterými se mohou studenti pedagogiky setkat ve své praxi. Seznamuje se s specifiky edukace jedinců se speciálními vzdělávacími potřebami s akcentem na komplexní, interdisciplinární přístup. Pozornost je soustředěna na možnosti organizace výchovy a vzdělávání dětí a dospívajících se speciálními vzdělávacími potřebami a na podporu dospělých, ev. seniorů se zdravotním postižením. Důraz je kladen na pochopení smyslu a významu jejich inkluze do společnosti. Diskutovány jsou příležitosti a úskalí inkluze v ČR.

Základní studijní témata:

1. Charakteristika oboru speciální pedagogika, předmět, cíle, klasifikace speciálně pedagogických disciplín, základní speciálně pedagogické kategorie (pojmosloví). Pojmy exkluze, segregace, integrace, inkluze, participace, kvalita života, péče versus podpora a jejich vliv na život a rozvoj člověka s handicapem.
2. Metody speciální pedagogiky, oblasti a metody diagnostiky ve speciální pedagogice.
3. Možnosti vzdělávání žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami (předpoklady dítěte pro integraci v běžné škole, podmínky integrace, individuální vzdělávací plán, speciální školství, orientace v legislativě).
4. Systém pedagogicko-psychologického poradenství pro žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami (PPP, SPC, poradenský systém na školách, jiné možnosti).
5. Rodina s handicapovaným dítětem - psychologická problematika handicapovaných, vyrovnávání se s narozením handicapovaného dítěte, možnosti podpory rodiny (raná péče).
6. Gerontopedagogika - handicap u seniorů, místo člověka ve společnosti v závěrečném období jeho života a paliativní péče.

Studijní literatura:

BARTOŇOVÁ, M. Současné trendy v edukaci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Brno: MSD, 2005.

BARTOŇOVÁ, M. (ed.) Edukace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Zaměření na edukaci žáků se specifickými poruchami učení. Brno: MSD, 2005.

BARTOŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ, M. Strategie ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Texty k distančnímu vzdělávání. Brno: Paido, 2007.

GROOF, J. D., LAUWERS, G. *Special education*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, 2003.

KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ, L. Edukace dětí se speciálními potřebami v raném věku. Brno: Paido 2009.

OPATŘILOVÁ, D. (ed.) Pedagogicko-psychologické poradenství a intervence v raném a předškolním věku u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Brno: MU, 2006.

PIPEKOVÁ, J. (ed.) Kapitoly ze speciální pedagogiky. 3. přepracované a rozšířené vydání. Brno: Paido, 2010.

PIPEKOVÁ, J., VÍTKOVÁ, M. Terapie ve speciálně pedagogické péči. Brno: Paido, 2000.

PIPEKOVÁ, J. a kol. Kariérové poradenství pro žáky se zdravotním postižením. Praha: 2004, IPPP.

PŘINOSILOVÁ, D. Vybrané okruhy speciálně pedagogické diagnostiky. Brno: MU, 1999.

RENOTIÉROVÁ, M.; LUDÍKOVÁ, L. a kol.: Speciální pedagogika. 4. vyd. Olomouc : Univerzita Palackého, 2006, příp. jiné vydání.

SLOWÍK, J. Speciální pedagogika. Praha: Grada, 2007.

VÁGNEROVÁ, M. a kol. Psychologie handicapu. Praha: Karolinum, 2000.

VÁGNEROVÁ, M. Psychopatologie pro pomáhající profese. Praha: Portál, 2006.

VALENTA, M. *Přehled speciální pedagogiky*. Praha: Portál, 2014.

VÍTKOVÁ, M. (ed.) Integrativní speciální pedagogika. 2. rozšířené a přepracované vydání. Brno: Paido, 2004.

+ související zákony a vyhlášky:

- Vyhl. 116/2011 Sb. (kterou se mění Vyhláška č. 72/2005 Sb.) **o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních** (včetně příloh – činnosti PPP, SPC, výchovného poradce, metodika prevence, školního psychologa, školního speciálního pedagoga)
- Vyhl. 147/2011 (kterou se mění Vyhláška č. 73/2005 Sb.) **o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných**
- Zákon č. 561/2004 Sb. (**Školský zákon**) ve znění pozdějších předpisů – **související paragrafy**

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Kazuistika dítěte s vybraným typem zdravotního postižení.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Speciální pedagogika II

Ročník: od 1.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Předmět obsahově navazuje na předmět Speciální pedagogika I. Seznamuje se specifiky edukace jedinců se speciálními vzdělávacími potřebami. Pozornost je soustředěna na příčiny vzniku a rozvoje konkrétních poruch či znevýhodnění, na psychologickou problematiku související s jednotlivými postiženími nebo znevýhodněními.

Základní studijní témata:

1. Psychopedie - etiologie, charakteristika poruch, možnosti vzdělávání, podpora v dospělosti.
2. Poruchy autistického spektra - etiologie, charakteristika, rozdělení, zásady výchovy a vzdělávání.
3. Somatopedie - etiologie, charakteristika poruch a onemocnění, specifika ve vzdělávání, podpora v dospělosti.
4. Oftalmopedie (Tyflopédie) - etiologie, charakteristika poruch, možnosti výchovy a vzdělávání, podpora v dospělosti.
5. Surdopedie - etiologie, charakteristika poruch, možnosti výchovy a vzdělávání, podpora v dospělosti.

6. Logopedie - etiologie, rozdělení, charakteristika hlavních poruch, možnosti nápravy, dopady ve vzdělávání, augmentativní a alternativní komunikace.
7. Specifické vývojové poruchy učení a chování - etiologie, charakteristika poruch, specifika vzdělávání.
8. Etopedie - etiologie, charakteristika poruch, možnosti výchovy a vzdělávání.
9. Mimořádně nadaný žák – specifika, možnosti ve vzdělávání, problematika dvojí výjimečnosti.
10. Výchova a podpora dítěte se syndromem CAN a z rodin se sociokulturním a jazykovým handicapem.

Studijní literatura:

- ATTWOOD, T. *Aspergerův syndrom*. Praha: Portál, 2005.
- BARTOŇOVÁ, M. *Kapitoly ze specifických poruch učení I. Vymezení současné problematiky*. Brno: 2004.
- BARTOŇOVÁ, M. *Kapitoly ze specifických poruch učení II*. Brno: MU, 2005.
- ROSS-SELBECK, G. *Das anfallskranke Kind*. In *Klinik und Therapie der Epilepsie Im Kindersalter*. Hamburg, 2000.
- HŘÍBKOVÁ, L. *Nadání a nadaní*. Praha: UK, 2005.
- HŘÍBKOVÁ, L. *Nadání a nadaní*. Praha: UK, 2005.
- JANKOVSKÝ, J. *Ucelená rehabilitace dětí s tělesným a kombinovaným postižením: somatopedická a psychologická hlediska*. Praha: Triton, 2006.
- JESENSKÝ, J. *Základy komprehenzivní speciální pedagogiky*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2000.
- KEBLOVÁ, A. *Integrované vzdělávání dětí se zrakovým postižením*. Praha: Septima, 1998.
- KLENKOVÁ, J. *Kapitoly z logopedie I*. Brno: Paido, 2000.
- KLENKOVÁ, J. *Kapitoly z logopedie II. a III*. Brno: Paido, 1998.
- KLENKOVÁ, J. *Logopedie*. Praha: Grada, 2006.
- KLENKOVÁ, J., BYTEŠNÍKOVÁ, I., HORÁKOVÁ, R. *Logopedie a surdopedie*. Brno: Paido, 2007.
- KRAHULCOVÁ, B. *Komunikace sluchově postižených*. Praha: Karolinum, 2002.
- KRAUS, J. a kol. *Dětská mozková obma*. Praha: Grada, Avicenum, 2004.
- KRUG, F.-K. *Didaktik für den Unterricht mit sehbehinderten Schullern*. Munchen: Reinhard, 2001.
- KUBOVÁ, L. *Alternativní komunikace, cesta ke vzdělávání těžce zdravotně postižených dětí*. Praha: Tech-Market, 1996.
- KUDELOVÁ, I., KVĚTOŇOVÁ, L. *Malé dítě s těžkým poškozením zraku*. Brno: Paido, 1996.
- KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ, L., MEDLENER, I., ŘEHŮREK, J., VÍTKOVÁ, M. (ed.) *Možnosti reedukace zraku při kombinovaném postižení*. Brno: Paido, 1999.
- KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ, L. *Oftalmopedie*. Brno: Paido, 2000.
- LUDÍKOVÁ, L. *Edukace hluchoslepého dítěte raného věku*. Olomouc: UP, 2001.
- LUDÍKOVÁ, L. *Vzdělávání hluchoslepých I*. Praha: Scientia: 2000.
- LUDÍKOVÁ, L. *Vzdělávání hluchoslepých III*. Praha: Scientia: 2001.
- LUDÍKOVÁ, L. *Kombinované vady*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005.
- MATOUŠEK, O. *Mládež a delikvence*. Praha: Portál, 2003.
- MATOUŠEK, O. *Práce s rizikovou mládeží: projekt LATA a další alternativy věznění mládeže*. Praha. Portál, 1996.
- MEIJER, C., SORIANO, V., WATKINS, A. *Special Needs Education in Europe*. Muddelfart: European Agency for Development in pecial Needs EDucation, 2003.
- MONATOVÁ, L. *Pojetí speciální pedagogiky z vývojového hlediska*. Brno: Paido, 1996, 1998.
- MÜHLPACHR, P. *Gerontopedagogika*. Brno: MU, 2004.
- MÜHLPACHR, P. *Sociální patologie*. Brno: MU, 2001.
- NIELSONOVÁ, L. *Učení zrakově postižených v raném věku*. Praha: ISV, 1998.
- NOVOSAD, L. *Základy speciálního poradenství*. Praha: Portál, 2000.
- NOVOTNÁ, M., KREMLIČKOVÁ, M. *Kapitoly ze speciální pedagogiky pro učitele*. Praha: SPN, s.r.o. 1997
- OPATŘILOVÁ, D. *Metody práce u jedinců s těžkým postižením a více vadami*. Brno: MU, 2005.
- OPATŘILOVÁ, D., ZÁMEČNÍKOVÁ, D. *Předprofesní a profesní příprava zdravotně postižených*. Brno: MU 2005.
- PEETERS, T. *Autismus. Od teorie k výchovně vzdělávací intervenci*. Praha: Scientia, 1998.
- PIPEKOVÁ, J. *Osoby s mentálním postižením ve světle současných edukativních trendů*. Brno: MSD, 2006.
- PIPEKOVÁ, J. (ed.) *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. 3. přepracované a rozšířené vydání. Brno: Paido, 2010.
- POKORNÁ, V. *Teorie a náprava vývojových poruch učení a chování*. Praha : Portál, 2001.
- PŘINOSILOVÁ, D. *Vybrané okruhy speciálně pedagogické diagnostiky a využití v praxi*. Brno: MU, 1997.
- RENOTIEROVÁ, M. *Somatopedické minimum*. Olomouc: UP, 2003.
- SELIKOWITZ, M. *Downův syndrom*. Praha: Portál, 2005.
- SELIKOWITZ, M. *Dyslexie a jiné poruchy učení*. Praha: Grada, 2000.
- SCHOPLER, E., MESIBOV, G. *Autistické chování*. Praha: Portál, 1997.

- SCHOPLER, E., MESIBOV, G. *Strategie a metody výuky dětí s autismem a dalšími vývojovými poruchami*. Praha: Portál, 1998.
- SLANÝ, J. *Syndrom týraného dítěte*. Ostrava: OU, 2008
- SLOWÍK, J. *Speciální pedagogika*. Praha: Grada, 2007.
- SOURALOVÁ, E. *Vzdělávání hluchoslepých II*. Praha: Scientia, 2000.
- ŠOTOLOVÁ, E. *Vzdělávání Romů*. Praha: Grada, 2000.
- ŠVARCOVÁ, I. *Mentální retardace*. 3. přepracované vydání. Praha : Portál, 2006.
- THOROVÁ, K., *Poruchy autistického spektra*. Praha: Portál, 2006.
- VALENTA, M. *Psychopedie. Teoretické základy a metodika*. Praha : Parta, 2007.
- VALENTA, M. *Přehled speciální pedagogiky*. Praha: Portál, 2014.
- VÍTKOVÁ, M. *Somatopedické aspekty*. 2. přepracované a rozšířené vydání. Brno: Paido, 2006.
- VÍTKOVÁ, M.: *Tělesně postižené dítě v mateřské a základní škole*. Brno: MU, 1994.
- VÍTKOVÁ, M.: *Terapie ve speciálně pedagogické péči*. Brno: Paido, 2000.
- VOJTOVÁ, V. *Kapitoly z etopedie I. Přístupy k poruchám emocí a chování v současnosti*. Brno: MU, 2004.
- WORRALL, L. E. HICKSON, L. M. *Communication Disability in Aging*. New York: Thomson Delmar Learning, 2003.
- ZELINKOVÁ, O. *Poruchy učení*. Praha: Portál, 2003.
- ZELINKOVÁ, O. *Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program*. Praha: Portál, 2001.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Kazuistika klienta s vybraným typem postižení v rozsahu 4 normostrany (anamnéza, počátek a vývoj zdravotního postižení, rodinný kontext, dopad na vzdělávání, příp. pracovní uplatnění, formy podpory, prognóza).

K předmětu je zpracována studijní opora.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Sociální psychologie I

Ročník: od 1.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Cíle:

Pochopení sociálního rozměru člověka pohledem psychologie. Student se má učit do jisté míry předvídat chování lidí podle sociálního kontextu, v němž se nacházejí. Může tak volit preventivní strategii a taktiku svého chování a naučit se profesionálně zvládat emoce okolí a odvracet zbytečné konflikty mezi lidmi.

Základní studijní témata:

Obsah :

Předkrm: Předmět sociální psychologie, její význam pro porozumění jedince mezi lidmi a jeho vztahům k druhým lidem; prehistorie a založení hraniční vědy: sociální psychologie; půvab nudných definice vědního oboru; behaviorální koncept sociální psychologie a problematika porozumění sociálnímu jednání

Hlavní menu: Sociální percepce a interpersonální percepce; implicitní teorie osobnosti; osobnostní konstrukty; stereotypy a kvazikategorizace; kauzální atribuce; základní atribuční omyl; pravidlo antropocentrismu; Postoje; význam postojů v každodenním životě; povaha a měření postojů, vytváření postojů, změny postojů; stereotypy ve vnímání a rasové postoje;

Teorie komunikace; verbální a nonverbální komunikace; patologické formy komunikace (podceněná kapitola sociální psychologie); jak si řádně vychutnat hádku; komunikace sněhuláků v transakční analýze, životní dráhy Skupiny, organizace a jedinec: skupiny a organizace; vůdcovství a skupinové změny; účinně jednající skupina; Jedinec ve skupině

Otázky, témata ke zkoušce:

Uchazeči si ke zkoušce přinesou seznam prostudované literatury. Uvádějí se pouze tituly, které uchazeči o zkoušku prostudovali celé. Literaturu ke zkoušce lze i konzultovat se zkoušejícím. jaroslav.kota@ff.cuni.cz

Studijní literatura:

BARON, Robert, A.; BYRNE, Donn *Social Psychology. Understanding Human Interaction.* (7th Edition) Boston, London, Sydney, Toronto: Allyn and Bacon, Inc. 1994. ISBN 0-205-10313-8

NAKONEČNÝ, M. Sociální psychologie. Praha: Academia, 1999. ISBN 80-200-0690-7.

ČÍŽKOVÁ, J. Přehled sociální psychologie. Olomouc: UP, 2000. ISBN 80-244-0150-9

DEVITO, Joseph. A. Základy mezilidské komunikace. Praha: Grada, 2006 ISBN 80-7169-988-8

HEWSTONE, Miles – Wolfgang STROEBE Sociální psychologie. Moderní učebnice sociální psychologie. Praha: Portál, 2006 ISBN 80-7367-092-5

ŘEZÁČ, J. Sociální psychologie. Brno: Paido, 1998. ISBN 80-85931-48-6

KRECH, D., CRUTFIELD, R.S. a BALLACHEY, E.L. Člověk v společnosti: Základy sociálnej psychológie. Bratislava: SAV, 1968.

HAYESOVÁ, N. Základy sociální psychologie. Praha: Portál 1998. ISBN 80-7178-198-3

ČERNOUŠKOVÁ, V. Sociální psychologie pro učitele. Učební text. Olomouc: PŘF UP, 1989.

HELUS, Z. a HRABAL, B. Sociální psychologie pro učitele. Základní pojmy a pedagogické aplikace. Učební text PedF. Praha: UK, SPN 1984.

JEDLIČKA, R. (ed.). Drogy – mládež - společnost. Sborník Studia Paedagogica 21. Praha: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, 1997.

JEDLIČKA, R. a KOŤA, J. Aktuální problémy výchovy: Analýza a prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 382-233-97

GRÁC, J. Persuázie: Ovlivňování člověka člověkem. Martin: Osveta, 1988. ISBN 70-005-88

GOFFMAN, E. Všichni hrajeme divadlo: Sebe prezentace v každodenním životě. Praha: Studio Ypsilon, 1999. ISBN 80-902482-4-1

KOLÁŘ, M. Bolest šikanování. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-513-X

MAREŠ, J. a KŘIVOHLA VÝ, J. Sociální a pedagogická komunikace ve škole. Praha: SPN, 1989. ISBN 80-04-21854-7

VÝROST, J. a SLAMĚNÍK, I. (eds.). Aplikovaná sociální psychologie I: Člověk a sociální instituce. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-269-6

VYBÍRAL, Zbyněk Psychologie lidské komunikace. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-291-2

CLAYTON, Peter Řeč těla. Čtete gesta, mluvíte svými pohyby. Praha: Otto, 2003. ISBN 80-7181-117-3

THIEL, E. Řeč lidského těla prozradí víc než tisíc slov. Bratislava: Plasma service, 1989. ISBN 80-901412-1-8

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Předmětem zkoušky bude prokázat znalost základních pojmů a problémů oboru sociální psychologie.

Nepominutelnou podmínkou (conditio sine qua non) ke zkoušce je podrobné prostudování nejméně dvou základních učebnic sociální psychologie a schopnost srovnat jejich pojetí sociálně psychologických jevů.

Studující může použít i jiných pramenů, než jsou uvedeny v seznamu literatury. Dále se hodnotí vlastní iniciativa a aktivita ve vyhledání, v četbě a v porozumění dalším textům. Okruh literatury není omezen, ve světových jazycích je v současnosti již k dispozici nepřehledný počet základních učebních textů i studií o jednotlivých kapitolách či aplikacích sociálně psychologického vědění. Doporučit lze zvláště publikace prestižního nakl. McGraw-Hill. K oředmětu je vypracována sociální opora v rozsahu 121 stran.

Po dohodě je možné ukončit předmět rozpravou na práci; téma je možné vybrat ze seznamu pro daný akademický rok a individuální téma lze konzultovat s vyučujícím.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Sociální psychologie II

Ročník: od 1.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Pochopení sociálního rozměru člověka pohledem psychologie. Student se má učit do jisté míry předvídat chování lidí podle sociálního kontextu, v němž se nacházejí. Může tak volit preventivní strategii a taktiku svého chování a naučit se profesionálně zvládat emoce okolí a odvracet zbytečné konflikty mezi lidmi.

Základní studijní témata:

Masmediální komunikace.

Agresivita

Sociálně patologické jevy se zaměřením na děti a mládež;

Aplikace sociální psychologie;

Autoritářství;

Sociální trénink; Sociálně psychologické myšlení v každodenním životě a v činnosti sociálních pracovníků;

Sociálně psychologické teorie a kultura.

Přátelství, láska, rozchody.

Altruistické jednání.

Domácí násilí, nezaměstnanost a její psychosociální důsledky, nové sociálně patologické chování (Emo, Gothic, kmeny a klany)..

Otázky, témata ke zkoušce:

Uchazeči si ke zkoušce přinesou seznam prostudované literatury. Uvádějí se pouze tituly, které uchazeči o zkoušku prostudovali celé. Literaturu ke zkoušce lze i konzultovat se zkoušejícím. jaroslav.kota@ff.cuni.cz

Studijní literatura:

DELAMATER, John - Daniel Myers - Jessica Collett *Social Psychology* Colorado: Persues Books Group, 2015. ISBN 978-0-8133-4951-0 (e-book)

NAKONEČNÝ, M. Sociální psychologie. Praha: Academia, 1999. ISBN 80-200-0690-7. (výborný přehled sociálně)

ČÍŽKOVÁ, J. Přehled sociální psychologie. Olomouc: UP, 2000. ISBN 80-244-0150-9

ŘEZÁČ, J. Sociální psychologie. Brno: Paido, 1998. ISBN 80-85931-48-6

KRECH, D., CRUTFIELD, R.S. a BALLACHEY, E.L. Člověk v společnosti: Základy sociálnej psychológie. Bratislava: SAV, 1968.

HAYESOVÁ, N. Základy sociální psychologie. Praha: Portál 1998. ISBN 80-7178-198-3

ČERNOUŠKOVÁ, V. Sociální psychologie pro učitele. Učební text. Olomouc: PrF UP, 1989.

HELUS, Z. a HRABAL, B. Sociální psychologie pro učitele. Základní pojmy a pedagogické aplikace. Učební text PedF. Praha: UK, SPN 1984.

JEDLIČKA, R. (ed.). Drogy – mládež - společnost. Sborník Studia Paedagogica 21. Praha: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, 1997.

JEDLIČKA, R. a KOŤA, J. Aktuální problémy výchovy: Analýza a prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže. Praha : Karolinum, 1998. ISBN 382-233-97

GRÁC, J. Persuázie: Ovlivňování člověka člověkem. Martin: Osveta, 1988. ISBN 70-005-88

GOFFMAN, E. Všichni hrajeme divadlo: Sebe prezentace v každodenním životě. Praha: Studio Ypsilon, 1999. ISBN 80-902482-4-1
KOLÁŘ, M. Bolest šikanování. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-513-X
MAREŠ, J. a KŘIVOHLA VÝ, J. Sociální a pedagogická komunikace ve škole. Praha: SPN, 1989. ISBN 80-04-21854-7
VÝROST, J. a SLAMĚNÍK, I. (eds.). Aplikovaná sociální psychologie I: Člověk a sociální instituce. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-269-6
THIEL, E. Řeč lidského těla prozradí víc než tisíc slov. Bratislava: Plasma service, 1989. ISBN 80-901412-1-8

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Předmětem zkoušky bude prokázat znalost základních pojmů a problémů oboru sociální psychologie. Nepominutelnou podmínkou (*conditio sine qua non*) ke zkoušce je podrobné prostudování nejméně dvou základních učebnic sociální psychologie a schopnost srovnat jejich pojetí sociálně psychologických jevů. Studující může použít i jiných pramenů, než jsou uvedeny v seznamu literatury. Dále se hodnotí vlastní iniciativa a aktivita ve vyhledání, v četbě a v porozumění dalším textům. Okruh literatury není omezen, ve světových jazycích je v současnosti již k dispozici nepřehledný počet základních učebních textů i studií o jednotlivých kapitolách či aplikacích sociálně psychologického vědění. Doporučit lze zvláště publikace prestižního nakl. McGraw-Hill.

Po dohodě je možné ukončit předmět rozpravou nad prací; téma je možné vybrat ze seznamu pro daný akademický rok a individuální téma lze konzultovat s vyučujícím. K předmětu je zpracována rozsáhlá studijní opora s výkladem základních problémů sociální psychologie.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Základy sociální politiky

Ročník: 2.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Cíl předmětu

Studijní předmět je koncipován jako úvod do problematiky sociální politiky a zprostředkovává základní poznatky pro adekvátní interpretaci české sociální reality.

Základní studijní témata:

Osnova předmětu

- Sociální politika a její vymezení, funkce a cíle sociální politiky, solidarita
- Subjekty a objekty sociální politiky, právní rámec
- Realizace sociální politiky
- Sociální zabezpečení, systéma organizace sociálního zabezpečení v ČR, přehled dávek
- Rodinná politika
- Sociálně-právní ochrana dítěte
- Politika zaměstnanosti, nezaměstnanost jako sociální událost
- Chudoba, sociální vyloučení, hmotná nouze jako sociální událost

- Uprchlíctví, migrace a azyl jako sociální událost
- Stáří jako sociální událost, důchodová reforma
- Nemoc jako sociální událost, invalidita, nemocenské pojištění

Studijní literatura:

ČERNÁ, J. TRINNEROVÁ, D. VACÍK, A. *Právo sociálního zabezpečení*. Vyd.1. Dobrá voda u Pelhřimova: Aleš Čeněk, 2002.

FRANCOVÁ, H. NOVOTNÝ, A. *Sociální politika v základech*. Vyd.1. Praha: Triton, 2008

HARRISON. B.C. *Power and Society: An Introduction to the Social Sciences*. USA.Boston: Thomson and Wadsworth. 2008. ISBN-13: 978-0495833222

KREBS, V. a kol. *Sociální politika*. Vyd.3. Praha: ASPI, 2005.

NOVOTNÁ, V. FEJT, V. *Sociálně-právní ochrana dětí*. Vyd.1. Praha: UJAK, 2009.

POTŮČEK, M. *Sociální politika*. Vyd.1. Praha: Sociologické nakladatelství, 1995.

TOMEŠ, I. *Úvod do teorie a metodologie sociální politiky*. Vyd.1. Praha: Portál, 2010

TOMEŠ, I. *Obory sociální politiky*. Vyd.1. Praha: Portál, 2011.

ZASTROW,CH. *Introduction to Social Work and Social Welfare: Empowering People (Introduction to Social Work / Social Welfare)* USA.Belmont: Brooks/Cole. Cengage Learning,2010. ISBN-13: 978-0495809524

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Povinnosti studenta kombinovaného studia v rámci mimokontaktní výuky: řízené samostatné studium odborné literatury, individuální konzultace.

Způsob kontroly v kombinovaném studiu: Zápočtový test. V testu se ověří stupeň zvládnutí tematických okruhů jednotlivých přednášek.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Rodinná výchova a náhradní rodinná výchova

Ročník: od 1.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Cílem předmětu je získání hlubšího náhledu na problematiku rodiny a rodinných vztahů. Posluchači se seznamují s nejnovějšími přístupy při práci s rodinou, vztahovou sítí i vývojem rodiny jako instituce. Druhá část předmětu se soustřeďuje na oblast náhradní rodinné a náhradní výchovné péče. Pozornost je upřena na základní terminologii, legislativu, výchovné otázky a aktuální trendy ve vývoji profesionální péče o dítě.

Základní studijní témata:

- Vymezení základních pojmů – definice rodiny, funkce rodiny, rodinné modely, výchovné styly
- Historický vývoj rodiny
- Podoby současné rodiny a aktuální problémy rodin
- Rodinné systémy a systemický přístup k rodině
- Manželská krize, rozvod a porozvodová adaptace
- Význam rodiny z hlediska rané interakce, teorie attachmentu.
- Psychická deprivace v dětství a její důsledky.
- Náhradní rodinná péče – základní terminologie, aktuální legislativa, nové trendy.
- Problematika ústavní výchovy.

- Psychologické a sociální aspekty náhradní rodinné péče.
- Problematika syndromu CAN.

Povinná studijní literatura:

- Bowlby, J. *Vazba*. Praha: Portál, 2010.
- Dunovský, J., Dytrych, Z., Matějček, Z. *Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě*. Praha: Grada, 1995.
- Gjuričová, Š, Kubička, J. *Rodinná terapie, systemické a narativní přístupy*. Praha: Grada, 2003.
- Horský, J., Seligová, M. *Rodina našich předků*. Praha: NLN, 1997.
- Maříková, H. *Proměny současné české rodiny*. Praha: Slon, 2000.
- Matějček, Z. a kol. *Osvojení a pěstounská péče*. Praha: Portál, 2002.
- Matějček, Z., Langmeier, J. *Psychická deprivace v dětství*. 4. vydání. Praha: Karolinum, 2011.
- Matoušek, O. *Rodina jako instituce a vztahová síť*. Praha: Slon, 2003.
- Možný, I. *Rodina a společnost*. 2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2008(2011).
- Novák, T., Průchová, B. *Předrozvodové a rozvodové poradenství*. Praha: Grada, 2005.
- Singly, F. *Sociologie současné rodiny*. Praha: Portál, 1999.
- Sobotková, I. *Psychologie rodiny*. 3. vyd. Praha: Portál, 2012.
- White, J. M., Klein, D. M., Martin, T. F. *Family theories: An introduction*. London: Sage, 2014.

Zákon o rodině č. 94/1963 Sb. ve znění pozdějších předpisů - poslední změny provedeny zákonem č. 84/2012 Sb. a zákonem č. 401/2012 Sb.

Zákon č. 333/2012 Sb. kterým se mění zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Zákon č. 401/2012 Sb. kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Doporučená literatura:

- Bowlby, J. *Odloučení*. Praha: Portál, 2012.
- Bowlby, J. *Ztráta*. Praha: Portál, 2013.
- Corneau, G. *Anatomie lásky*. Praha: Portál, 2000.
- Hargašová, M., Novák, T. *Předmanželské poradenství*. Praha: Grada, 2007.
- Hašková, H. *Fenomén bezdětnosti*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2009.
- Horská, P. a kol. *Dětství, rodina a stáří v dějinách Evropy*. Praha: Panorama, 1990.
- Jonesová, E. *Terapie rodinných systémů: vývoj v milánských systematických terapiích*. Praha: Konfrontace, 1996.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Stejně požadavky jako u prezenční formy studia. Samostatné studium doporučené literatury, účast na konzultacích, zápočtový test.

K předmětu je zpracována studijní opora.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Kooperace a týmová práce

Ročník: od 1.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Studijní předmět má cíl uvést studenty do problematiky sociálních vztahů, které mají vliv na učení a profesní činnosti. Jeho jádrem je problematika kooperace, kooperativního učení a týmové práce, znalosti a dovednosti důležité pro pedagogické působení ve školách i jiných institucích. Předmět je koncipován jako teoreticko-praktický, tj. je zaměřen na porozumění dané tematiky a formování dovedností spjatých se spoluprací.

Základní studijní témata:

1. Podstata kooperace v sociálně psychologickém a pedagogickém rámci, její význam v současnosti. Učící se společnost.
2. Různá uspořádání sociálních vztahů v úkolových situacích – kooperace, kompetice, individualistické uspořádání.
3. Vzdělávací a výchovné prostředí a problematika kooperace. Virtuální prostředí a kooperace. Škola a kooperace.
4. Kooperativní učení v různých vzdělávacích prostředích: škola, profesní vzdělávání.
5. Principy kooperativního učení a jejich aplikace v různých vzdělávacích prostředích.
6. Metodologické a metodické otázky kooperativního učení, hodnocení v tomto systému.
7. Problémy kooperace spojené se zaváděním do vzdělávací praxe, praxe školy.
8. Vztah kooperace ve školních podmínkách k profesní sféře.
9. Formování kooperativních sociálních dovedností.
10. Možnosti týmové práce učitelů na škole. Týmová práce v jiných institucích. Řízení participativních týmů.

Povinná studijní literatura:

KASÍKOVÁ, H. *Kooperativní učení a vyučování*. Teoretické a praktické problémy. Praha : Karolinum, 2007.
SENGE, P.M. *Pátá disciplína*. Praha. Management Press, 2012.

Doporučená studijní literatura:

BELBIN, M.R. *Nové obzory týmů*. Walter Kluwer, 2012.
BENNET, B.; ROLHEISER-BENNET, C.; STEVAHN, L. *Cooperative learning. Where heart meet mind*. Toronto: Educational connections, 1991.
COHEN, E.G. *Designing Groupwork. Strategies for the Heterogenous Classroom*. New York : Teacher College Press, 1994.
HERMOCHOVÁ, S. *Teambuilding. Praha: Grada, 006*
JACQUES, D. *Learning in Groups*. London : Kogan Page, 1991.
JOHNSON, D. W.; JOHNSON, R. T.; JOHNSON HOLUBEC, E. *Circles of Learning. Cooperation in the Classroom*. Edina : Interaction Book Company, 1990.
KASÍKOVÁ, H. *Kooperativní učení, kooperativní škola*. Praha : Portál, 1997.
KASÍKOVÁ, H. *Kooperativní učení a vyučování*. Teoretické a praktické problémy. Praha : Karolinum, 2001.
KASÍKOVÁ, Hana. (2005) *Učíme (se) spolupráci spoluprací*. Kladno: AISIS, o.s.
KASÍKOVÁ, Hana (Ed). (2007) *Učíme (se) kooperaci kooperací. Náměty - výukové materiály*. Kladno: AISIS, o.s.
POL, M.; LAZAROVÁ, B. *Spolupráce učitelů – podmínka rozvoje školy*. Praha : STROM, 1999.
POLECHOVÁ, P. *Interaktivní a kooperativní strategie v evropských projektech škol*. Praha : PedF UK, 2000.
SITNÁ, D. *Metody aktivního vyučování: spolupráce žáků ve skupinách*. Praha: Portál, 2009.
SLAVIN, R. *Cooperative learning*. New York : Longman, 1983.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Aktivní účast ve výuce, plnění zadaných úkolů.
K předmětu je zpracována studijní opora.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Pedagogika volného času I

Ročník: 1.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

- Základní poznatky o pedagogice volného času a výchově ve volném čase. Charakteristika vědního oboru, základní pojmy, funkce výchovy ve volném čase, cíle, podmínky a prostředky výchovy ve volném čase, specifické požadavky.
- Přehled subjektů, které se podílejí na výchově ve volném čase. Rodina, škola, školská výchovná zařízení, obce, církve, nestátní neziskové organizace, nízkoprahová zařízení, dobrovolnictví.
- Výchovně vzdělávací činnosti v době mimo vyučování. Činnosti odpočinkové, rekreační, zájmové, veřejně prospěšné, příprava na vyučování, sebeobslužné činnosti.

Základní studijní témata:

Povinná studijní literatura:

PÁVKOVÁ, J. *Pedagogika volného času*. Praha: UK v Praze, Pedagogická fakulta, katedra pedagogiky, 2014. ISBN 978-80-7290-666-6

HÁJEK, B., HOFBAUER, B., PÁVKOVÁ, J. *Pedagogika volného času*. Praha: UK v Praze, Pedagogická fakulta, 2010. ISBN 978-80-7290-471-6

Doporučená literatura:

PÁVKOVÁ, J. a kol. *Pedagogika volného času*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-711-6

HÁJEK, B., PÁVKOVÁ, J. a kol. *Školní družina*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-268-3

NĚMEC, J. a kol. *Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času*. Brno: Paido, 2002. ISBN 80-7315-012-3

HÁJEK, B., HOFBAUER, B., PÁVKOVÁ, J. *Pedagogické ovlivňování volného času*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-473-1

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Stejný jako u IS.

K předmětu je zpracována studijní opora.

Konzultace s vyučujícími:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Pedagogika volného času II

Ročník: 1.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

1. Některé psychologické aspekty výchovy ve volném čase. Výchova ve volném čase s přihlédnutím k věkovým zvláštěstím, utváření vztahů a komunikace mezi účastníky, požadavky psychohygieny, podíl základních lidských činností a jejich výchovné využití ve volném čase, osobnost vychovatele, pedagoga volného času.
2. Současné trendy a problémy při výchově ve volném čase. Respektování specifických požadavků, formy výchovy ve volném čase, výchovné postupy, vztah mezi vyučováním a výchovou ve volném čase, trendy v oblasti profesní přípravy vychovatelů a pedagogů volného času. Problémy, se kterými se pedagogové setkávají v praxi. Animace, výchova zážitkem, participace, práce v terénu.
3. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci s dětmi ve volném čase. Obecné poznatky, vybrané zásady pro práci s dětmi v různých prostředích. Vybrané právní předpisy při činnostech v různých prostředích.

Základní studijní témata:

Povinná studijní literatura:

HOFBAUER, B. *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-927-5

KRATOCHVÍLOVÁ, E. *Pedagogika volného času*. Bratislava: Univerzita Komenského Bratislava, 2004. ISBN 80-223-1930-9

HOFBAUER, B. *Kapitoly z pedagogiky volného času*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích – teologická fakulta, 2010. ISBN 978-80-7394-240-3

ČINČERA, J., KAPLÁNEK, M., SÝKORA, J. *Tři cesty k pedagogice volného času*. Brno: Tribun EU, 2009. ISBN 978-80-7399-611-6

KNOTOVÁ, D., *Pedagogické dimenze volného času*. Brno: Paido, 2011. ISBN 978-80-7315-223-9

SAK, P., SAKOVÁ, K. *Mládež na křižovatce*. Praha: Svoboda Servis, 2004. ISBN 80-86320-33-2

Doporučená literatura:

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Studující prokáží znalosti v rozsahu stanoveném anotací předmětu a orientaci v prostudované odborné literatuře. K předmětu je zpracována studijní opora.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Reflexe sociálně pedagogických aktivit v institucích

Ročník: 2.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Předmět poskytuje studentům prostor pro strukturovanou výměnu zkušeností a poznatků získaných v rámci odborné praxe v sociálně orientovaných institucích. Instituce jsou vybírány s ohledem na obsah výuky sociální pedagogiky, na témata seminářích a diplomových prací studentů, na jejich výzkumné projekty a odborný zájem. Dále seminář poskytuje příležitost pro reflexi vhodnosti postupů a metod práce s klienty v institucionálním kontextu a pro zpracování náročných témat, s nimiž se studující v praxi setkávají: uplatňovány jsou postupy případové individuální a skupinové supervize.

Výstupem ze semináře je analýza zvolené sociálně pedagogické instituce a kasuistika reflektující vlastní postupy práce s klienty.

Základní studijní témata:

Povinná studijní literatura:

DAVIS, A., BEDDOE, L. *Best Practice in Professional Supervision: A Guide for the Helping Professions*. London: Jessica Kingsley Publishers, 2010.

FRIČ, P., VÁVRA, M. *Tři tváře komunitního dobrovolnictví*. Praha: Hestia, 2012, ISBN 978-80-903696_9-6

GUGGENBÜHL-CRAIG, A. *Nebezpečí moci v pomáhajících profesích*. Přel. P. Patočka. 1. vydání. Praha: Portál, 2007. 113s. ISBN 978-80-7367-302-4.

JEDLIČKA, R.; KLÍMA, P.; KOŤA, J.; NĚMEC, J.; PILAŘ, J. *Děti a mládež v obtížných životních situacích. Nové pohledy na problematiku životních krizí, deviací a úlohu pomáhajících profesí*. Praha: Themis, 2004.

SCHMIDBAUER, W. *Psychická úskalí pomáhajících profesí*. Praha: Portál, 2000.

Doporučená literatura:

KREBS, V. a kol. *Sociální politika*. 4. přepracované a upravené vyd. Praha: ASPI, 2007.

MATOUŠEK, O. *Metody a řízení sociální práce*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-548-2.

RYCHLINOVÁ, J. *Analýza podmínek účinné koordinace sítě poskytovatelů služeb sociálních péče ze strany veřejné správy*. Kostelec nad Černými lesy: Institut zdravotní politiky a ekonomiky, 2005. ISBN 80-86625-42-7 (brož.)

Komunitní plány měst a obcí

Projekty občanských sdružení

Interní materiály zařízení sociálních služeb

Zákon o sociálně právní ochraně dětí

Zákon o probační a mediační službě

Zákon o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči

Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže

Zákon o dobrovolnické službě

Zákon o rodině

Trestní zákon

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Účast na semináři v rozsahu 90%, kasuistika reflektující vlastní sociálně pedagogickou práci s klienty.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Sociální dovednosti pedagoga

Ročník: 1.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 2x3 hod.

Stručná anotace předmětu:

Cíl předmětu:

Studenti budou nabývat osobnostně sociálních kompetencí potřebných pro dobré zvládnání role sociálního pedagoga, pedagogického poradce a pedagoga osobnostně sociálního rozvoje a prevence, nebo je budou upevňovat a zdokonalovat. Předmět se bude orientovat především na praktické učení bazálním osobnostním a sociálním dovednostem v souladu s žádoucími kompetencemi sociálního pedagoga. Učení neakcentuje prioritně aplikované dovednosti (např. komunikace při supervizi), ale pracuje především se základy dovedností použitelných napříč profesí (i v životě mimo profesi). Současně vytváří základ pro aplikovaná témata v jiných předmětech (mediace; poradenský rozhovor atd.).

Základní studijní témata:

Osnova předmětu:

Předpokládá se zosobněná, zážitková a reflektivní práce s těmito tématy (pořadí je abecední): aktivní naslouchání, asertivita, empatie, komunikační flexibilita, psychohygienické dovednosti, rozpoznání podstaty sociálních situací, sdělování zpětných vazeb, seberegulace, srozumitelné vyjadřování, strategie zvládnání obtížné komunikace a řešení konfliktů, využívání (a kontrola) vlastní paralingvistiky a řeči těla, znalost sebe, dovednosti sebereflexe a práce na osobní stabilitě.

Povinná studijní literatura:

ALBERTI, R., Emmina, M. *Umění stát si za svým*. Praha: Portál, 2011.

BELZ, H. – SIEGRIST, M.: Klíčové kompetence a jejich rozvíjení. Praha: Portál, 2001.

CHUDÝ, Š., JŮVOVÁ, A., NEUMEISTER, P. a kol. *Vybrané diskurzy teorie a praxe ve vzdělávání a uplatnění sociálních pedagogů v kontextu pomáhajících profesí II*. Brno: Paido, 2011.

KŘÍŽ, P. *Kdo jsem, jaký jsem*. Kladno: AISIS, 2005.

PLAMÍNEK, J. *Sebepoznání, sebeřízení a stres*. 3. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013.

[TREVTHICK, P.](#) *Social Work Skills: A Practice Handbook*. Maidenhead: Open University Press, 2005.

VALENTA, J. *Učíme (se) komunikovat*. Kladno: AISIS, 2005.

Doporučená literatura:

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Předmět bude realizován konzultacemi nad výsledky individuálních a samostatných skupinových prací studentů s interaktivními učebními texty k tématům, online programy, vlastními nahrávkami a cvičebnicemi.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Pedagogika osobnostně sociálního rozvoje

Ročník: od 1.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 2x3 hod.

Stručná anotace předmětu:

Studenti budou mít přehled o teoriích i praxi osobnostně sociálního rozvoje jako obsahu školní i mimoškolní výchovy. Budou se orientovat ve struktuře základních jevů/pojmů s touto tematikou spjatých a budou s to aplikovat ji na základě různých zkušeností (minulých, s předmětem paralelně nabývaných, příp. získávaných i přímo v předmětu). Budou se orientovat též ve specifické dalších pedagogických systémech orientovaných na problematiku osobnostně sociálního rozvoje.

Základní studijní témata:

Mezioborové pojetí osobnostního, sociálního a morálního rozvoje (teorii psychologie, kognitivní neurovědy, sociologie atd.). Typy a funkce osobnostně sociálního rozvoje. Osobnostní a sociální rozvoje jako téma sociálně pedagogické. Konkrétní teoretická pedagogická východiska školního pojetí os.soc.rozvoje. Teorie s vlivem na edukaci v oblasti osobnostních a sociálních dovedností. Školní forma osobnostně sociálního rozvoje - osobnostní a sociální výchova. Behaviorální pojetí edukace na tomto poli. Cíle, principy, témata, metody a formy osobnostní a sociální výchovy. Strukturované pedagogické systémy zabývající se osobnostně sociálním rozvojem (dramatická výchova, sociální výcvik, globální výchova, zážitková pedagogika a další).

Povinná studijní literatura:

VALENTA, J. *Osobnostní a sociální výchova a její cesty k žákovi*. Kladno: AISIS, 2006.

VALENTA, J. *Didaktika osobnostní a sociální výchovy*. Praha: Grada Publishing, 2013.

Doporučená studijní literatura:

BETRAND, Y. *Soudobé teorie vzdělávání*. Praha: Portál,

DING, S., LITTELTON, K. *Children's Personal and Social Development*. Hoboken: Wiley-Blackwell, 2005.

KASÍKOVÁ, H. *Kooperativní učení a vyučování. Teoretické a praktické problémy*. Praha: Portál, 1997.

KOLAŘÍK, M. *Interakční psychologický výcvik*. Praha: Grada Publishing, 2011.

MACHKOVÁ, E. *Jak se učí dramatická výchova*. Praha: DAMU, 2004.

McLAUGHLIN, C., ALEXANDER, E. *Reframing personal, social and emotional education: Relationships, agency and dialogue*. London: NAPCE for the National Children's Bureau, 2005.

McLAUGHLIN, C., BYERS, R. *Personal and social development for all*. London: David Fulton, Publisher, 2001.

PELIKÁN, J. *Pomáhat být. Otevřené otázky teorie provázející výchovy*. Praha: Karolinum, 2002.

PELIKÁN, J. *Hledání těžiště výchovy*. Praha: Karolinum, 2007.

PIKE, G.; SELBY, D. *Globální výchova*. Praha: Grada, 1994.

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Praha: MŠMT, 2010.

VALENTA, J. *Dramatická výchova a sociálně psychologický výcvik – srovnání systémů*. Praha: ISV, 1999.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Studium předepsaných materiálů, zkouška.

K předmětu je zpracována studijní opora.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Psychopatologie

Ročník: od 1.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Cíl předmětu:

Seznámit studenty s problematikou týkající se lidské psychiky, vymezit rozdíly mezi normalitou a patologií, rozlišit jednotlivé projevy a jejich důsledky. Přehledně zmapovat příčiny vzniku jednotlivých duševních poruch a rozdělit je podle platné mezinárodní klasifikace nemocí na poruchy organické, psychotické, afektivní, neurotické, poruchy příjmu potravy, poruchy chování a návyková rizika. Vzhledem k studijnímu zaměření posluchačů je kladen důraz na sociální aspekty přednesených poruch a obtíží.

Základní studijní témata:

Osnova předmětu:

1. Úvod do oboru, pojem „normalita“, mechanismus vzniku duševních poruch.
2. Poruchy nálad, afektivní poruchy a jejich sociální dopad.
3. Schizofrenie a další schizoafektivní poruchy a jejich sociální dopad.
4. Neurotické poruchy a poruchy vyvolané stresem.
5. Neurotické poruchy dětského věku.
6. Poruchy osobnosti a problémy s nimi spojené.
7. Poruchy chování u dospělých – sex. deviace a dysfunkce.
8. Poruchy chování a emotivity v dětství.
9. Poruchy příjmu potravy.
10. Návykové a impulzivní poruchy.

Povinná studijní literatura:

BAŠTECKÁ, B. *Klinická psychologie v praxi*. Praha: Portál, 2003.

COHEN, R. I., HART, J. J. *Student psychiatrie today a comprehensive textbook*. London: Oxford, 1994.

COHEN, R. M. *Nejčastější psychické poruchy v klinické praxi*. Praha: Portál, 2000.

ČEŠKOVÁ, E. *Schizofrenie a její léčba*. Praha: Maxdorf, 2013

HORT, V., KOCOURKOVÁ, J., MALÁ, E. (a kol.) *Dětská a adolescentní psychiatrie*. Praha: Portál, 2000.

KRATOCHVÍL, S. *Jak žít s neurózou*. Praha: Triton, 2006

LANGMEIER, J., BALCAR, K., ŠPITZ, J. *Dětská psychoterapie*. Praha: Portál, 2010.

OREL, M. a kol. *Psychopatologie*. Praha: Grada, 2012.

PRAŠKOVÁ, H., PRAŠKO, J. *Úzkostné a fobické poruchy*. Praha: Galén, 2000.

SVOBODA, M., ČEŠKOVÁ, E., KUČEROVÁ, H. *Psychopatologie a psychiatrie. Pro psychology a speciální pedagogy*. Praha: Portál, 2012.

VÁGNEROVÁ, M. *Psychopatologie pro pomáhající profese*. Praha: Portál, 2012.

WALDINGER, R. J. *Psychiatrie*. London, Washington: American Psychiatric Press, 1990.

Doporučená studijní literatura:

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Kazuistika klienta s vybranou poruchou v rozsahu 4 normostrany (anamnéza, počátek a vývoj poruchy nebo nemoci, rodinný kontext, dopad na vzdělávání, příp. práci, formy podpory, prognóza).

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Základy sociologie

Ročník: od 1.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Cíl studia: Pro zvládnutí základů sociologie pro pedagogy se předpokládá, že student bude schopen se orientovat v základní pojmové výbavě oboru, orientovat se v sociologických směrech a v jejich hlavních představitelích, umět vyložit vztahy sociologie a ostatních věd včetně sociologie výchovy, umět popsat hlavní metody výzkumu a techniky sběru sociologických dat.

Základní studijní témata:

- Pozice, prestiž, role, symboly statusu.
- Sociální struktury a skupiny. Konflikty rolí.
- Protosociologie a sociologie jako věda, směry a velké postavy dějin sociologie,
- Pozitivismus a interpretativní sociologie,
- Makrosociologie, sociologie středního dosahu a mikrosociologie, empirická sociologie a sociologický výzkum,
- Sociologie jako multiparadigmatická věda – teoretický pluralismus
- sociologická tradice v českých zemích
- Sociologie výchovy, školy a vzdělávání v systému sociologických věd.
- Demografické faktory, kultura, masová kultura,
- Charakteristiky jednotlivých etap se zvýrazněním formujících činitelů: dětství, rodina, škola; mládí – vztah generací, sexuální vztahy, hledání profesní dráhy; dospělost – profesní dráha, rodinná dráha; stáří – sociální kontexty, vztah k rodině.

Základní studijní literatura:

BERGER, Peter L. Pozvání do sociologie. Praha: Naše vojsko, 2003. ISBN 80-85469-08-01

Giddens, A. Sociologie. Praha: Argo, 1999.

Jandourek, Jan Úvod do sociologie. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-749-3

Keller, Jan Úvod do sociologie. Praha: SLON, 2004.

PETRUSEJK, Miloslav Základy sociologie. Praha: Akademie veřejné správy, 2009. ISBN 978-80-87207-02-4

KORNBLUM, W.; SMITH, Carolin, D. *Sociology in Changing World*. N.X. City University of N.Y. 1988.

Rozšiřující literatura:

STOKES, Randal *Introduction to Sociology*. Amherst: University of Massachusetts, 1984.

Persell, Caroline Hodges. 1990. *Understanding Society: An Introduction to Sociology*. Third Edition. New York: Harper & Row.

Alan, Josef Etapy života očima sociologa. Praha: Panorama, 1989.

Bauman, Z. Úvahy o postmoderní době. Praha: SLON, 1995.

Bauman, Z. Myslet sociologicky. Netradiční uvedení do sociologie. Praha: SLON, 2004.

Berger, P.L.; Luckmann, T. Sociální konstrukce reality. Pojednání o sociologii vědění. CDK. Brno: 1999.

Diesman, M. Jak vyrábět sociologickou znalost. Praha: Karolinum, 1998.

GOFFMAN, Erving Všichni hrajeme divadlo. Praha: Nakladatelství studia Ypsilon, 1999.

Cangelosi, J. S. Strategie řízení školy. Praha: Portál, 2000.

Herzmann, J. Výzkumy veřejného mínění. Praha: VŠE, 1995.

Illich, Ivan Odškolení společnosti (polemický spis). Praha: SLON, 2001.

Jandourek, J. Sociologický slovník. Praha: Portál, 2001.

Matějů, P., Straková, J. et al. Nerovné šance na vzdělání. Praha: Academia, 2006.

Možný, L. Česká společnost: nejdůležitější fakta o kvalitě našeho života. Praha: Portál, 2002.

Možný, I. Moderní rodina (mýty a skutečnosti). Brno: 1990.

Možný, I. Sociologie rodiny. Praha: Slon, 2002.

Pelikán, J. Základy empirického výzkumu pedagogických jevů. Praha: Karolinum, 1998.

PETRUSEK, Miloslav Společnost pozdní doby. Praha: SLON, 2006. ISBN 80-86529-63-6

PETRUSEK, Miloslav Společnost a kultura. Sociologické úvahy a eseje. Praha: Vize 97, 2012. ISBN neuvedeno

PETRUSEK, Miloslav a kol. Dějiny sociologie. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3234-3

Sociologické směry, školy, paradigmaty. Praha: SLON, 1994.
Strauss, A.; Corbinová, J. *Základy kvalitativního výzkumu. Postupy a techniky zakotvené teorie.* Sdružení Podané ruce, Brno a Albert, Boskovice: 1999.
Šubrt, J. *Postavy a problémy soudobé teoretické sociologie.* Praha: Nakladatelství ISV, 2001.
Thompson, K. *Klíčové citace v sociologii. Hlavní myslitelé, pojmy a témata.* Brno: Barrister a Principal, 2001.
Tuček, M. a kol. *Dynamika české společnosti a osudy lidí na přelomu tisíciletí.* Praha: Slon, 2003.
Velký sociologický slovník. Praha: Karolinum, 1997

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Studující si ke zkoušce přinese seznam prostudované literatury.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Statistika pro pedagogy

Ročník: 1.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Cíl předmětu:

Osvojit si využití matematicko-statistických metod v pedagogice.

Základní studijní témata:

Osnova předmětu:

- základní statistické pojmy a charakteristiky (základní a výběrový soubor, statistické znaky a jejich typy, zápis statistických dat, průměr, medián, modus, směrodatná odchylka, rozptyl)
- deskriptivní statistické metody (měření, typy škál, rozdělení četností, grafická zobrazení)
- základy pravděpodobnosti

induktivní statistické metody (principy statistické indukce, testování statistických hypotéz, metody pro analýzu nominálních, ordinálních dat a metrických dat, základy korelační a regresní analýzy, princip faktorové analýzy).

Základní studijní literatura:

Hendl, J. *Přehled statistických metod zpracování dat.* 4. vyd. Praha: Portál, 2012.

Chráska, M. *Metody pedagogického výzkumu.* Praha: Grada, 2007.

Chráska, M. *Didaktické testy.* Brno: Paido, 1999.

Škaloudová, A. *Statistika v pedagogickém a psychologickém výzkumu.* Praha: PedF UK, 1998.

Williams, Valerie S. L., Lyle V. Jones and Ingram Olkin *Perspectives on Statistics for Educational Research: Proceedings of a Worksho.* <https-www.niss.org-sites-default-files-pdfs-technicalreports-tr35.pdf>

Doporučená studijní literatura:

Anděl, J. *Statistické metody.* Praha: Matfyzpress, 1993.

Byčkovský, P. *Základy měření výsledků výuky. Tvorba didaktického testu.* Praha: ČVUT, 1982.

Chráska, M., Janák, V. *Statistika pro pedagogy.* Olomouc: Pedagogická fakulta UP, 1990.

Lindquist, E. F. *Statistická analýza v pedagogickém výzkumu.* Praha: KPÚ, 1965.

Říčan, P. *Úvod do psychometrie*. Bratislava: Psychodiagnostické a didaktické testy, 1978.
Svoboda, H. *Moderní statistika*. Praha: Svoboda, 1977.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Samostatné studium doporučené literatury, účast na konzultacích, zápočtový test. K předmětu je zpracována studijní opora.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: The Czech Educational System

Ročník: od 1.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 2x4 hod.

Stručná anotace předmětu:

Základní studijní témata:

Osnova předmětu:

- A) The Czech Educational System – Structure and history
- B) Current issues and reforms in Czech education
- C) The Czech System of Education in the European Context
- D) The Czech System of Education versus Other Educational Systems around the World

Základní studijní literatura:

European Commission/EACEA/Eurydice, 2013. *Education and Training in Europe 2020: Responses from the EU Member States*. Eurydice Report. Brussels: Eurydice.

OECD *Education at Glance 2014*. OECD Publishing, 2014. ISBN 978-92-64-21132-2

National Summary sheets on education systems in Europe and ongoing reforms: Czech Republic, 2010 Edition. Eurydice 2010.

Structures of Education and Training Systems in Europe: Czech Republic. 2009/2010 Edition. Eurydice, European Commission.

Doporučená studijní literatura:

KASPER, T. KASPEROVÁ, D. *Dějiny pedagogiky*. Praha: Grada 2008.

PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika*. Praha: Portál 2005.

PRŮCHA, J. *Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru*. Praha: Portál 2000.

VALIŠOVÁ, A. KASÍKOVÁ, H. a kol. *Pedagogika pro učitele*. 1.vyd. Praha: Grada 2007.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

K předmětu je zpracována studijní opora.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Sociálně pedagogická praxe

Ročník: od 1.

Semestr:

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 3 týdny / 120 hodin

Stručná anotace předmětu:

Cíl předmětu:

Cílem je, aby student získal základní orientaci v systému poskytovaných služeb v sociálních institucích a přímými zkušenostmi s obsahy a formami práce s různými cílovými skupinami klientů. Zároveň se seznamuje s právním kontextem poskytovaných služeb a opatření, a to jak v podobě právních norem, tak i v aplikační podobě.

Obsah předmětu:

Předpokládá se, že student vykoná nejméně 80 hodin praxe a maximálně 40 hodin se bude věnovat studiu, analýze příslušných materiálů zvolených institucí a zpracuje cca 5 stran konkrétních námětů jako výstupu z praxe. K doporučeným institucím patří v prvním ročníku zejména školské instituce zaměřené na výchovnou a resocializační práci s klienty, dále instituce zaměřené na sociálně právní ochranu dětí a mládeže, na sanaci rodiny, na práci s osobami s handicapem, na edukaci starších osob, na sociální prevenci a práci s mladistvými pachateli trestných činů.

Smluvní zajištění praxe:

Praxe je zajišťována na základě dohod uzavíraných mezi FF UK a příslušnou výchovně vzdělávací institucí. Formuláře smluv – viz příloha předkládané akreditace. Pro úspěšné absolvování předmětu je třeba odevzdat zprávu z praxe a harmonogram stáže potvrzený vedoucím praxe v dané instituci.

Základní studijní témata:

Základní studijní literatura:

HAWKINS, P., SHONET, R. *Supervize v pomáhajících profesích*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-715-9.

KOPŘIVA, K. *Lidský vztah jako součást profese*. Praha: Portál, 2000. ISBN

KREBS, V. a kol. *Sociální politika*. 4. přepracované a upravené vyd. Praha: ASPI, 2007.

MATOUŠEK, O. *Metody a řízení sociální práce*. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-548-2.

Zákon o sociálních službách

Zákon o sociálně právní ochraně dětí

Zákon o probační a mediační službě

Zákon o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči

Zákon o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže

Zákon o dobrovolnické službě

Zákon o rodině

Trestní zákon

Občanský zákoník

Doporučená studijní literatura:

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Zpráva z praxe o pěti stranách (obsahující případovou studii instituce, reflexi praxe, náměty a doporučení).

K předmětu je zpracována studijní opora.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Souvislá praxe k poradenství

Ročník: od 1.

Semestr:

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 3 týdny / 120 hodin

Stručná anotace předmětu:

Cílem souvislé praxe je získat praktické zkušenosti v organizacích, zabývajících se přímou prací s klienty v poradenské a konzultační oblasti. Před nástupem na praxi se předpokládá alespoň základní teoretická vybavenost. Doporučuje se absolvovat tuto praxi zejména těm studentům, kteří si volí povinně volitelný studijní předmět vztahující se k problematice poradenství. V průběhu praxe by měl student:

- konkretizovat si představy o práci s klienty v pomáhajících profesích,
- vyzkoušet si přímou práci s klientem,
- reflektovat vlastní pocity, které práce s klientem přináší,
- zaznamenávat náročné profesní situace, se kterými se student při práci s klientem setká,
- rozšiřovat penzum praktických postupů a dovedností v poradenské činnosti, především rozvíjení schopností naslouchat, pozorovat, využívat získaných informací pro konstruktivní řešení situace klienta, vést rozhovor a stanovovat reálné cíle,
- postupně si ujasňovat vlastní budoucí profesní profilaci.

Osnova předmětu:

Přípravné setkání zajišťující základní vstupní informace a doporučení pro absolvování praxe, průběžná setkání reflektující počáteční adaptaci studenta a analýzu problémových situací, závěrečné setkání hodnotící celkový průběh a přínos praxe, rozbor písemných výstupů z praxe. Nezbytnou součástí vykonávané praxe je přímá odborná činnost s klientem, která by měla přispět ke konkretizaci představ o budoucí profesní orientaci.

Smluvní zajištění praxe:

Praxe je zajišťována na základě dohod uzavíraných mezi FF UK a příslušnou výchovně vzdělávací institucí. Formuláře smluv – viz příloha předkládané akreditace. Pro úspěšné absolvování předmětu je třeba odevzdat zprávu z praxe a harmonogram stáže potvrzený vedoucím praxe v dané instituci.

Základní studijní témata:

Základní studijní literatura:

Drapela, J. V., Hrabal, V. a kol. *Vybrané poradenské směry. Teorie a strategie*. Praha: Karolinum, 1995.

Drapela, J. V. *Přehled teorií osobnosti*. Praha: Portál, 2011.

Gabura, J., Pružinská, J. *Poradenský proces*. Praha: SLON, 1995.

Matějček, Z. *Praxe dětského psychologického poradenství*. Praha: Portál, 2011.

Procházková, R., Šmahaj, J., Kolařík, M., Lečbych, M. *Teorie a praxe poradenské psychologie*. Praha: Grada, 2014.

Wright, R. *Introduction to school counseling*. Sage, 2011.

Moodley, Gielen, & Wu. *Handbook of Counseling and Psychotherapy in an International Context*. New York: Routledge, 2013.

Vyhláška 72/2005 (v platném znění) o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních (včetně příloh – činnosti PPP, SPC, výchovného poradce, metodika prevence, školního psychologa, školního speciálního pedagoga)

Vyhláška 73/2005 (v platném znění) o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných

Doporučená studijní literatura:

Další doporučená literatura bude stanovena individuálně, na základě problematiky řešené v jednotlivých institucích.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Stejně požadavky jako u prezenční formy studia – deník z praxe, kazuistika.

K předmětu je zpracována studijní opora.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon: